

OPDRACHTGEVER

VZW Sint-Andriesabdij Zevenkerken

PROJECT 2020144

Afbraak en nieuwbouw van abdijsscholen Zevenkerken

Veiligheids- en gezondheidsplan

Commissie op het gebied van veiligheid
van het K.B. 28 januari 2011
Europese richtlijn 89/391

Voor de veiligheid en gezondheid van de werknemers
KUBIEK BVBA VZW Sint-Andriesabdij Zevenkerken
Cedric ... (Alheembouw)

AANPASSINGEN

Dit Veiligheids- en gezondheidsplan werd opgesteld door KUBIEK BVBA die er alle rechten inzake inhoud en vorm op behoudt.
Het mag slechts gebruikt worden in het kader van bovenstaand project.

Noch dit document, noch de deeltel ervaar mogen gereproduceerd of opgenomen worden in een elektronisch systeem of anderszins verspreid, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van KUBIEK BVBA.

Oorspronkelijke versie
Deze versie is opgemaakt volgens de ontvangen documenten van
bouwheer en/of architect, zijnde :

Datum
16/07/20

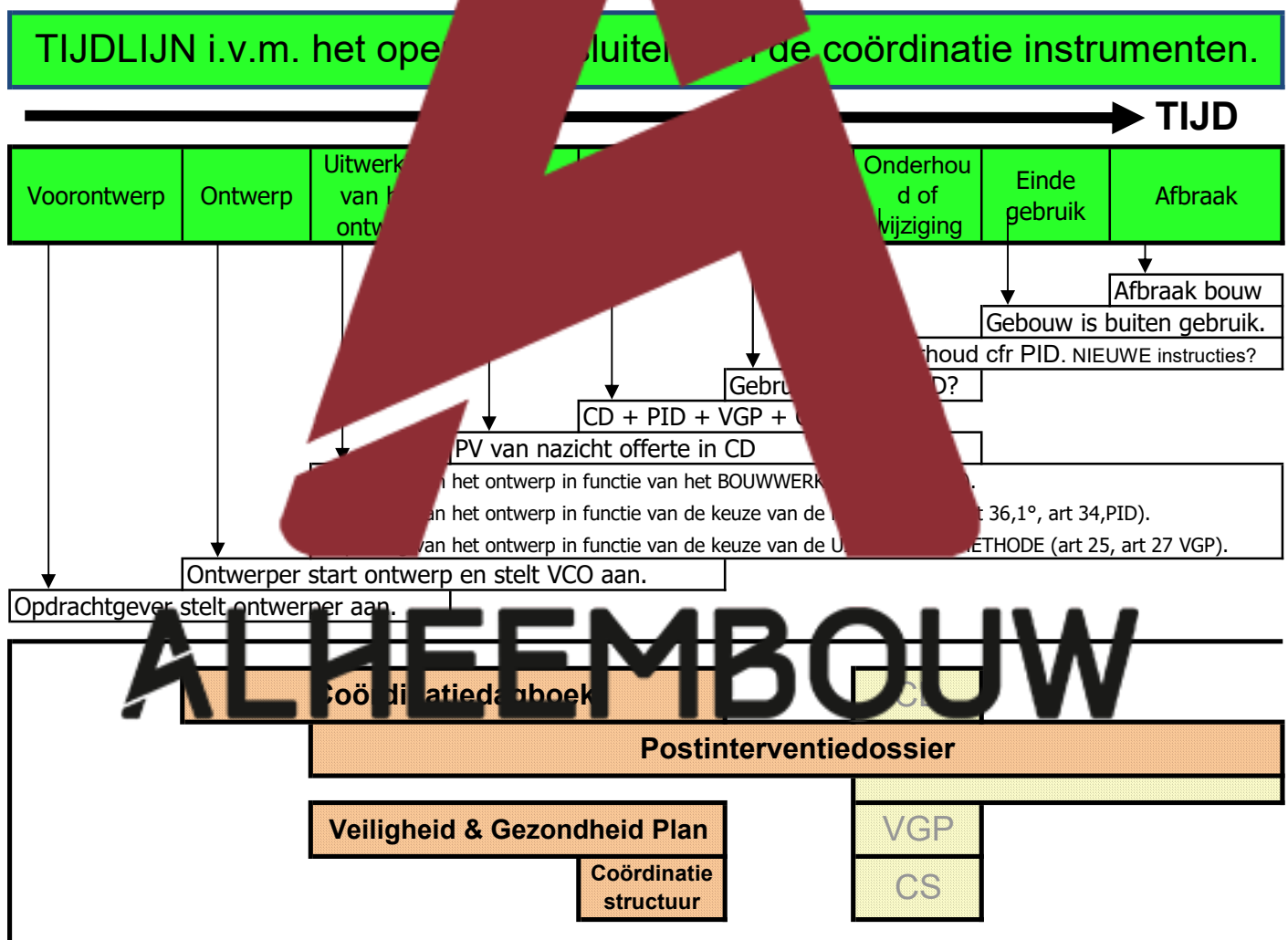
VEILIGHEIDSBELEID EN DOELSTELLING

" Beleidsverklaring "

Preventie op de bouwwerf

Voor ons, ondertekenaars van deze verklaring, is het beperken van risico's op het vlak van veiligheid en gezondheid van primordiaal belang. Wij verbinden ons tot het toepassen en doen opvolgen van een preventiepolitiek geïntegreerd in alle stadia van de werkuitvoering. Alle bij het bouwgebeuren betrokken leden zijn voortdurend bezorgd in het toepassen van deze geïntegreerde preventiemaatregelen en in het bijzonder voor het hun toe gewezen deel van het project. Onze doelstelling is het streven naar het uitschakelen van alle voorzienbare gevaren, die zouden kunnen leiden tot een letsel, beroepsziekte en schade aan derden. Alle betrokkenen zullen hun werkzaamheden op de juiste wijze uitvoeren in overeenstemming met de veiligheidsprocedures. Tot het welslagen van dit gezamenlijk streven dragen wij onze ervaring en handigheid in het ontwikkelen van een wederzijds vertrouwen bij voor het veiligheidsgebeuren.

Brugge, 16-Jul-2020

Voor de veiligheidscoördinator
KUBIEK BVBA
Cedric Meganck

De opdrachtgever(s),
VZW Sint-Andriesabdij Zevenkerken
Lukas Minnebo (Alheembouw)

INHOUDSTAFEL

HOOFDSTUK I. ALGEMENE INLICHTINGEN.

1.1. BESCHRIJVING VAN HET TE REALISEREN BOUWWERK

- 1.1.1. Korte beschrijving van het project.
- 1.1.2. Adres bouwplaats :
- 1.1.3. Aard van de werken, van het ontwerp tot de verwezenlijking :
- 1.1.4. Startdatum :
- 1.1.5. Duur der werken :
- 1.1.6. Aantal werknemers :

1.2. LIJST MET NAMEN EN ADRESSEN VAN DE TUSSENKOMENDE PARTIJEN

- 1.2.1. Opdrachtgever :
- 1.2.2. Bouwdirectie belast met het ontwerp :
- 1.2.3. Bouwdirectie belast met de uitvoering :
- 1.2.4. Bouwdirectie belast met de controle :
- 1.2.5. Aannemer (s) : reeds bekende of nog aan te wijzen van categorie I
- 1.2.6. Veiligheidscoördinator- ontwerp & uitvoering
 - 1.2.6.1. Ontwerp :
 - 1.2.6.2. Verwezenlijking :

1.3. BELANGRIJKE TELEFOONNUMMERS:

1.4. TOELICHTING BETREFFENDE HET PROJECT

- 1.4.1. Situering van het project
- 1.4.2. Werfgebonden aandachtspunten
- 1.4.3. Kritieke fasen

1.5. TAKEN BOUWDIRECTIE ONTWERP / TOEGEGEVENDE BOUWDIRECTIE UITVOERING / BOUWDIRECTIE CONTROLE OP DE UITVOERING

1.6. VERPLICHTINGEN VAN DE AANNE

- 1.6.1. Administratieve verplichtingen
 - 1.6.1.1. Algemeenheidsverklaring
 - 1.6.1.2. Veiligheidsplan en gezondheidsplan
 - 1.6.1.3. Voorafgaand overleg met de gemeente
 - 1.6.1.4. Coördinatieplan
 - 1.6.1.5. Planning
 - 1.6.1.6. Werfinrichting
 - 1.6.1.7. Signaalplan en organisatieplan
 - 1.6.1.8. Sluisschema
 - 1.6.1.9. Portefeuille dossier
- 1.6.2. Werfinrichting
 - 1.6.2.1. Sociale voorzieningen
 - 1.6.2.2. Afvalverwijdering op de bouwplaats
 - 1.6.2.3. Toegang tot de werf
 - 1.6.2.4. Elektrische aansluitingen
 - 1.6.2.5. Leidingen en kabels
 - 1.6.2.6. Omgeving
- 1.6.3. Organisatie van de hulpverlening
 - 1.6.3.1. Indeling van de (arbeids)ongevallen
 - 1.6.3.2. Verrekeningen (EHSO-post en hulpverlening)
 - 1.6.3.3. Maatregelen in geval van een arbeidsongeval
 - 1.6.3.3.1. Instructies
 - 1.6.3.3.2. Kennisgeving van arbeidsongevallen
 - 1.6.3.4. Specifieke maatregelen in geval van brand / explosie
 - 1.6.3.5. Specifieke instructies in geval van een elektrocutie
- 1.6.4. Specifieke verplichtingen van de aannemers
 - 1.6.4.1. Toepassen van de regelgeving
 - 1.6.4.2. Netheid en valbeveiliging
 - 1.6.4.3. Vrije doorgangen
 - 1.6.4.4. Intern transport
 - 1.6.4.5. Arbeidsmiddelen
 - 1.6.4.6. Gevaarlijke materialen
 - 1.6.4.7. Verwijdering gevaarlijke materialen
 - 1.6.4.8. Opslag en afvoer van afval en puin
 - 1.6.4.9. Planning

ALFHEEMBOUW

- 1.6.4.10. Samenwerking tussen de aannemers
- 1.6.4.11. Wederzijdse inwerking van andere activiteiten op of in de nabijheid van de bouwplaats
- 1.6.4.12. Toepassen van de minimumvoorschriften bedoeld in bijlage III van het K.B. van 25/01/2001
- 1.6.4.13. Samenwerken
- 1.6.4.14. Opvolgen veiligheid en gezondheid
- 1.6.4.15. Welzijn
- 1.6.5. Algemene preventie- en coördinatiemaatregelen (zie bijlage 12 - toepassen v/d algemene preventieprincipes - zie coördinatieboek)
- 1.6.6. Specifieke preventiemaatregelen en adviezen volgens de werkzaamheden
 - Afbraakwerken
 - Grondwerken
 - Ruwbouw
 - Dakwerken
 - Binnen - en buitenschrijnwerk
 - Technieken (electriciteit, sanitair, verwarming, HVAC, RWA, brandbestrijdingsinstallaties)
 - Metalen constructies
 - Pleisterwerken, schilderwerken, lakwerken
 - Liften
 - Omgevingswerken en verkeer

1.7. ORGANIGRAM AANNEMERS EN COÖRDINATIE

- 1.7.1. Betrokken aannemers
- 1.7.2. Coördinatieplatform
- 1.7.3. Opvolging van nieuwe ondernemers op de bouwplaats
- 1.7.4. Veiligheidsvoorlichting
- 1.7.5. Toolboxmeetings.
- 1.7.6. De Coördinatiestructuur.

HOOFDSTUK II. ORGANISATIE VAN DE WERKZAAMHEDEN EN GEZONDHEID

- 2.1. Interne communicatie, voorlichting en instructie
 - 2.1.1. Onthaal van de werknemers op de bouwplaats
 - 2.1.2. Vergaderingen werforgaan
- 2.2. Wettelijke keuringen (zie bijlage 12 - toepassen v/d algemene preventieprincipes - zie coördinatieboek)
- 2.3. Verplichte naleving van de wetgeving inzake PBM's

HOOFDSTUK III. PREVENTIEMAATREGELEN

3.1. ALGEMENE PREVENTIEMAATREGELEN

3.2. BOUWPLAATSMATREGELEN

- 3.2.1. De algemene maatregelen
- 3.2.2. Organisatie V.G. (Veiligheid, Gezondheid en Milieu)
- 3.2.3. Noodprocedure
- 3.2.4. PBM 's (persoonlijk beschermingsmiddelen)
- 3.2.5. CBM 's (collectieve beschermingsmiddelen)
- 3.2.6. Orde en netheid
- 3.2.7. Milieu
- 3.2.8. Bouwplaatsinrichting
- 3.2.9. Elektrische installaties
- 3.2.10. Arbeidsmiddelen (machine, gereedschap, materiaal,...)
- 3.2.11. Gevaarlijke producten
- 3.2.12. Werken met open vlam
- 3.2.13. Toegankelijkheid van de werf
- 3.2.14. Specifieke aandachtspunten
- 3.2.15. Afvalverwijdering

VT	NVT
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-

3.3. SPECIFIEKE PREVENTIEMAATREGELEN

- 3.3.1. Werkzaamheden met risico voor brand : vuurvergunning
- 3.3.2. Werkzaamheden in besloten ruimtes :
- 3.3.3. Werkzaamheden aan laagspanningsinstallaties
- 3.3.4. Graafwerken
- 3.3.5. Werkzaamheden op hoogtes :
- 3.3.6. Gebruik van hefwerktuigen
- 3.3.7. Werkerterreinafbakening, signalering en collectieve beschermingsmiddelen
- 3.3.8. Afvalverwijdering en milieuvoorschriften
- 3.3.9. Werkzaamheden met gevaarlijke stoffen en preparaten :

VT	NVT
X	-
-	X
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
-	X

BIJLAGEN

- Bijlage 01** Lijst onderaannemers
- Bijlage 02** Verslag coördinatieplatform
- Bijlage 03** Grondplan van de bouwplaats
- Bijlage 04** Voorafgaande kennisgeving
- Bijlage 05** Meldingsformulier arbeidsongevallen / incidenten
- Bijlage 06** Vuurvergunning
- Bijlage 07** Verslag veiligheidsvoorlichting - toolboxmeeting
- Bijlage 08** Overzicht keuringen
- Bijlage 09** Formulier risico analyse
- Bijlage 10** Planning van de werken
- Bijlage 11** VGM Charter
- Bijlage 12** Algemene preventie- en coördinatiemaatregelen

Op de bouwplaats worden volgende bouwwerk **burgerlijke bouwkunde uitgevoerd:**

Algemeen overzicht

[illegible]

ALHEEMBOUW

1.1. BESCHRIJVING VAN HET TE REALISEREN BOUWWERK

Afbraak en nieuwbouw sportzalen Abdijscholen Zevenkerken Brugge

Kadaster :

Tel.: *per gsm*

Gemeente : Brugge

De werken bestaan uit:

De werken bestaan uit:		VT	NVT
• het opstellen van planning-, werk- en detailtekeningen		-	x
• het vrijmaken van het terrein,		-	x
• werfinrichting & signalisatie		x	-
• afbraakwerken		x	-
• grondwerken		x	-
• funderingen			-
• ruwbouw van	en in de constructie		-
• dakconstructie		x	-
• dakbedekking			-
• buitenschrijnwerk			-
• binnenschrijnwerkerij			-
• elektriciteit			-
• verwarming & klimaatregeling			-
• sanitair (badkamer, toilet en keuken)			-
• bepleistering			-
• vloerbekleding			-
• schilder- en behangwerken			-
• gevelrenovatie			-
• liften		x	
• asbest		x	
• bodemsanering		-	
• bliksembeveiliging		-	
• brandbeveiliging		x	
• zwambestrijding		-	
• rooien van bomen		-	x
• zwembaden		-	x
• omgevingsaanleg		x	-

De hierboven vermeldde lijst met de aard van de werken is gebaseerd op de ontwerpen en documenten van bouwheer en/of architect of hun aangestelden (zie pagina 1)

een en ander overeenkomstig het **BESTEK DOSSIER** Nr.

De vermoedelijke datum van aanvang der werkzaamheden	na afroep
--	-----------

Vermoedelijke duur der verschillende werkzaamheden:	14 maanden
---	------------

De voorlopige oplevering is voorzien op

Vermoedelijke maximum aantal werknemers op de bouwplaats:	50	personen
---	----	----------

1.2. LIJST MET NAMEN EN ADRESSEN VAN DE TUSSENKOMENDE PARTIJEN

1.2.1.a. Opdrachtgever :

VZW Sint-Andriesabdij Zevenkerken

Naam :	VZW Sint-Andriesabdij Zevenkerken	B.T.W. nr.	0
Adres :	Zevenkerken 4	postnr. :	8200
Gemeente:	Brugge	Gsm :	0475 642 457
Telefoon:	051 221 586	Fax :	
Vertegenwoordigd door	Lukas Minnebo (Alheembouw)	e - mail :	lukas.minnebo@alheembouw.be

1.2.2.1.1. Bouwdirectie belast met het ontwerp (architectuur):

Gino Debruyne & architecten

Naam :	Gino Debruyne & architecten	B.T.W. nr.	0
Adres :	Witte Molenstraat 54A	postnr. :	8200
Gemeente:	Brugge	Gsm :	...
Telefoon:	050 408 686	Fax :	
Vertegenwoordigd door	Gino Debruyne	e - mail :	ontwerpburo@ginodebruyne.be

1.2.2.2. Bouwdirectie belast met het ontwerp (techniek):

.....

Naam :		B.T.W. nr.	0
Adres :		postnr. :	
Gemeente:		Gsm :	
Telefoon:		Fax :	
Vertegenwoordigd door		e - mail :	

1.2.2.3. Bouwdirectie belast met het ontwerp (techniek):

.....

Naam :		B.T.W. nr.	0
Adres :		postnr. :	
Gemeente:		Gsm :	
Telefoon:		Fax :	
Vertegenwoordigd door		e - mail :	

1.2.3. Bouwdirectie belast met de controle :

.....

Naam :		B.T.W. nr.	0
Adres :		postnr. :	
Gemeente:		Gsm :	
Telefoon:		Fax :	
Vertegenwoordigd door		e - mail :	

1.2.4.1.1. Bouwdirectie belast met de controle (architectuur):

Gino Debruyne & architecten

Naam :	Gino Debruyne & architecten	B.T.W. nr.	0
Adres :	Witte Molenstraat 54A	postnr. :	8200
Gemeente:	Brugge	Gsm :	...
Telefoon:	050 408 686	Fax :	
Vertegenwoordigd door	Gino Debruyne	e - mail :	ontwerpburo@ginodebruyne.be

ALHEEMBOW

1.2.4.2. Bouwdirectie belast met de controle (stabiliteit) :

Naam :			
Adres :			
Gemeente:			postnr. :
Telefoon:	Fax :	Gsm :	
Vertegenwoordigd door		e - mail :	

1.2.4.3. Bouwdirectie belast met de controle (technieken) :

Naam :			
Adres :			
Gemeente:			postnr. :
Telefoon:	Fax :	Gsm :	
Vertegenwoordigd door		e - mail :	

1.2.5. Aannemer (s) : reeds bekende of nog aan te wijzen bijlage I

1.2.6. Veiligheidscoördinator- ontwerp & vervolg

1.2.6.1. Ontwerp :

Naam :	Kubiek BVBA		
Adres :	Pathoekweg 9b bus 2		
Gemeente:	Brugge		postnr. : 8000
Telefoon:	050/32.11.20	Gsm : 0476/65.70.78	
Vertegenwoordigd door :	Cedric Meganck	info@kubiek.be	

1.2.6.2. Verwezenlijking :

Naam :	Kubiek BVBA		
Adres :	Pathoekweg 9b bus 2		
Gemeente:	Brugge		postnr. : 8000
Telefoon:	050/32.11.20	Gsm : 0476/65.70.78	
Vertegenwoordigd door :	Cedric Meganck	info@kubiek.be	

ALHEEMBouw

1.3. BELANGRIJKE TELEFOONNUMMERS:

- **Hospitaal :** AZ Sint - Jan
AZ Sint - Lucas

tel. : 050 452 111

tel. : 050 369 111

- **Antigifcentrum :**

tel. : 070 / 245.245

- **Noodnummer per gsm :**

tel. : 112

- **Ziekenwagen :**

Opname :100 (gsm 112) of

tel. : 050 452 111

- **Brandweer :**

Opname :100 (gsm 112) of

tel. : 050 448 484

- **Federale politie:**

100 (gsm 112)

tel. : 050 448 484

- **Arbeidsinspectie:**

provincie : We

tel. : 050/44.20.20

gemeente : Br

tel. : 050/44.20.29

- **NAVB:**

telefoon : 050 22.05.00

St. Jan

fax : 050 22.05.05

1000 Brussel

e-mail : navb@navb.be

- **Huisartsen**

naam : Greyneva

Adres : Rijnsestraat 181

Brugge

telefoon : 050 322 08

naam : Maryline

Adres : Ten Eendracht 4

Brugge

telefoon : 050 311 300

naam : Leroy Inge

Adres : Knotwilgenlaan 64

Brugge

telefoon : 050 311 378

ALHEEMBOUW

1.4. TOELICHTING BETREFFENDE HET PROJECT

- **Algemene bepalingen**

Afbraak en nieuwbouw sportzalen Abdijscholen Zevenkerken

- **Werfinrichtingsplan**

De aannemer moet een werfinrichtingsplan opmaken en voorleggen aan de veiligheidscoördinator. Alle onderstaande voorzieningen, alsook de werfafsluitingen moeten op dit plan aangeduid worden.

De opdrachtnemer voorziet de nodige lokalen en uitrustingen, onderhoudt en voorziet deze van de nodige elektriciteit;

- **Vergaderlokaal voor de bouwdirectie**

Afsluitbare ruimte met venster en met een vloeroppervlakte van minstens 15 m².

Minimale uitrusting:

- o Drie grote vergadertafels met twaalf stoelen
- o Eén volledige wand (zonder venster) dient voorzien te worden van ophangstelsysteem voor bevestiging van uitvoeringsplannen

- **Sanitair**

Afsluitbare ruimte met een vloeroppervlakte van minstens 1,5 m².

Minimale uitrusting:

- o Een wastafel met waterspoeling én rioolaansluiting
- o Wastafel met zeep, handzeep en handdoeken (min. 5 stuks)
- De ruimte moet afgesloten zijn te zijn.

- **Meeuwenlokaal**

Versluitbare ruimte met een vloeroppervlakte van minstens 4,5 m².

Minimale uitrusting:

- o Drinkwateraanvoering, handwaszeep en handdoeken
- o Koffiezetapparaat en koffiezetapparatuur (koffie, filters, ...)
- o Koelkast (100 liter) aangesloten op het elektriciteitsnetwerk en gevuld met frisdranken

De ruimte moet uitgerust zijn met een brandblusuitrusting en blusapparaat.

De vuilbakken worden gebruikt voor afval en recyclebaar afval gescheiden te worden.

o kapstok

Op verzoek van de bouwheer:

- o Escapeset
- o Gasdetectietoestel
- o Veiligheidsharnas met bijhorend touw van
- o Driepikkel met hijsinrichting
- o Tassen, glazen, lepels, ... (min. 12 stuks elks)
- o Toiletgerief: wc-papier, wc-borstel, spiegel, onderhoudsproducten voor toilet

- **Bureaubenodigheden**

Alle benodigheden voor het werk moeten in hardcopy aanwezig zijn.

o Het veiligheids- en gezondheidsplan, als ook het coördinatieagb (aanvullend) moeten op de werf liggen!

o Het bijzonder bestek en haar bijlagen en uitvoeringsplannen dienen in hardcopy aanwezig te zijn.

- **Andere benodigheden**

o Vloermat

o Schraaprooster voor reiniging van schoenen vóór toegangsdeur werkterrein.

o Dienstverlening voor lokalen

- Alle voorraden (drinkwater, frisdranken, koffie, thee, toiletpapier, printertoebehoren, ...) worden wekelijks door de opdrachtnemer gecontroleerd en aangevuld.

- de opdrachtnemer staat in voor koude en warme dranken tijdens de wekelijkse werfvergadering en andere besprekingen.

- de opdrachtnemer staat in voor het aanleveren van hardcopies van het meest recente werkverslag aan de aanwezigen op de werfvergadering

ALHEEMBOW

- De opdrachtnemer verzekert minimaal eenmaal per week een onderhoudsbeurt met water en zeep van de keet, alsook het ledigen en verwijderen van afval uit de vuilnisbakken, het afwassen van tassen, glazen en/of lepels, of vaker per week indien vereist

- **Risicoanalyse volgens SB250**

De praktische leidraad voor werken in de omgeving van nutsinfrastructuur op het openbare domein in Vlaanderen (meest recente versie bij aanbesteding der werken) is steeds van toepassing.

De signalisatie-uitrusting welke de werfzone afsluit op de kop en alle signalisatie die zich binnen deze afsluitingen bevindt, maakt deel uit van de werfsignalisatie. De werfsignalisatie is een last van de opdrachtnemer, inbegrepen, het leveren en onderhouden van de materialen. Onder werfsignalisatie wordt ook verstaan de signalisatie met betrekking tot de eigenlijke beveiliging van de "werkzone(s)", de bebakening van de tijdelijke constructies en bouwputten, de afsluitingen e.d. Enkel duidelijke, onbesmeurde en onbeschadigde signalisatie, baren, schuttings en verkeersborden mogen worden gebruikt.

•
•
•

- **Organisatie van de bouwplaats**

Veiligheid

"De bouwheer hecht uitsluitend belang aan de veiligheidsmaatregelen die de aannemer treft op zijn bouwterrein.

Gedurende de werfperiode zal de bouwheer het personeel ertoe bij dat de veiligheidsvoorschriften op alle werfactiviteiten worden toegepast.

- de "Wet op het openbaar domein" van 19-04-2004, artikel 4-08-01, paragraaf 1, lid 1, sublid: Hoofdstuk V - Bijzondere bepalingen Tijdelijke of Mobiele Bouwplaatsen (artikel 32).
- het Koninklijk Besluit van 19-04-2001 betreffende de Tijdelijke of Mobiele Bouwplaatsen en haar bijlagen.
- de Europese Richtlijn 92/57/EEG van 24 juni 1992 (aangenomen door de Raad van de Europese Gemeenschappen).
- de "Codex op het openbaar domein op het werk" (artikel 1).
- het ARAB (Aankomende Richtlijn op het openbaar domein op het werk).

De aannemer zal de veiligheidsvoorschriften van de leverancier(s) en leverancier(s).

Wanneer de veiligheidsvoorschriften van de leverancier(s) minder streng zijn dan of tegenstrijdig met de veiligheidsvoorschriften, hebben deze laatste voorrang.

Met de veiligheids- en gezondheidsvoorschriften zal de veiligheidscoördinator zal strikt rekening houden met de veiligheidsvoorschriften die dit kan leiden tot vergoeding van de aannemer.

Bij de toepassing van de veiligheidsvoorschriften kan de aannemer of de leidende ambtenaar de bevoegde autoriteit inlichten. De risicothema's hierna vermeld zijn limitatief en gelden tot voorzorg en voorzorg van de mogelijk specifieke risico's verbonden met de zuiveringsinfrastructuur.

- **Algemene maatregelen voor verkeer en signalisatie**

Verkeer moet steeds in behoorlijke omstandigheden gebeuren. De aannemer wordt er op gewezen dat alle bouwsleuven en bouwputten, aanpak van kunstwerken dienen te worden met een verticale afsluiting van 2 m hoog, waarbij de veiligheid van voetgangers, fietsers en andere weggebruikers is verzekerd.

- De aannemer dient er steeds voor te zorgen dat de rijweginfrastructuur vrij van grondresten e.d.
- De aannemer dient er steeds voor te zorgen dat de toegang tot de aanpakende eigendommen en bouwsleuven steeds verzekerd is voor de aanpakende eigendommen, ophaalens en afvoer e.d. behalve ter plaatse van bouwputten en sleuven ingevolge technische noodwendigheden.
- De aannemer dient er bij de opmaak van zijn planning, rekening mee te houden dat de duur van de verkeersonderbreking tot het strikte minimum wordt beperkt.
- De bouwheer zal in die zin niet toestaan dat hinderende of toegankelijkheid beperkende werken:
 - worden gestart kort voor een lange verlofperiode van de aannemer (langer dan 1 week)
 - onvoltooid, tijdelijk worden verlaten voor een periode langer dan twee werkdagen.
- De aannemer zal tijdig (ten laatste 14 dagen vóór de aanvang van de verkeershinder contact opnemen met de betreffende maatschappijen en besturen van het openbaar vervoer en school-busvervoer.
- De bebakening van de tijdelijke constructies, de signalisatie van de werken binnen de "werkzone", de afsluitingen e.d. inbegrepen, het leveren en onderhouden van de materialen zijn een last van de aanneming.
- Het doorgaand verkeer mag niet onderbroken worden.
- Het plaatselijk verkeer en de toegang van voertuigen naar de aanpakende eigendommen zal zoveel mogelijk verzekerd worden.

ALHEEMBLOUW

CORONA

Hoe kan je een besmetting voorkomen?

Was je handen regelmatig en grondig met water en zeep.

Hoest of nies in een zakdoekje of in je elleboog of in een afsluitbare

Waar je een afsluitbare

Blijf thuis als je ziek bent!

Raak je gezicht niet aan, mogelijk aan

Vermijd hand geven

Vermijd nauw contact met anderen (bijvoorbeeld in de rij)

Draag zorg voor jezelf en zo ook voor anderen

1.4.2. WERFGEBONDEN AANDACHTSPUNTEN (ontwerpfase)

Niet-limitatieve en nog aan te vullen lijst opgesteld door KUBIEK BVBA, met achtingswaardige punten betreffende het gebouw. Deze lijst wordt naarmate het ontwerp en planning vordert, besproken, aangevuld en/of opgelost tijdens de vergaderingen die daarvoor met het team gehouden worden. Zie ook 1° werfverslag

Er zijn punten die belangrijk zijn naar ontwerp, uitvoering en later gebruik (postinterventieperiode) en dit vooral op gebied van veiligheid, veilig werken en welzijn van de partijen die zorgen voor de verwezenlijking en die er later gebruik van maken.

Algemene administratieve opmerkingen

- Is er rekening gehouden met de geldende glasnorm.
- Is er een brandweerverslag
- Er kan best naast de werfplanning ook een planplanning opgemaakt worden die de tijdstippen weergeeft van voltooiing en goedkeuring van ontwerp-, stabiliteits-, techniek-, signalisatie-, omgevings- en rioleringsplan, goedkeuring van materialen in kader van bestelling, leverings- en productietijden, vergaderingen, ... Dit is heel interessant om de bewaking te behouden op de datum van voltooiing.

Inpakt op de omgeving

- Is de plaats van ondergrondse leidingen en bovengrondse leidingen waar rekening moet mee gehouden worden. Ligger en (NATO, brandstofbevoorrading,...)
- Is de toegankelijkheid van het terrein in de omgeving kan gewerkt worden zodanig dat leveringen en transport het openbaar verkeer niet stremmen.
- Zal er veel lawaaihinder en trillingen

Inpakt op de werf en de organisatie ervan. Overlopen met de preventieadviseur van de verschillende aannemers)

- Het werfinplantingsplan moet zo gemaakt worden dat er ruimte is voor werfketen van alle aannemers en onderaannemers, dat er stockageruimte is (veel diefstal, brand), dat er ruimte moet zijn voor de sociale en welzijnsvoorzieningen van de werknemers (er parkeren moet zijn voor parkeren van werfwagens (en in afwerking zijn er dat behoorlijk veel weg en weger moet aangelegd worden, ...
- Moet er stelling geplaatst worden er kan dit in de planning ook bedenkt dat deze voor andere bezigheden op de werf kan gebruikt worden dienst doen voor veiligheid voor werken.
- Kan er in de werkwijze er rekening moet worden gehouden op voorhand aan te brengen.
- Hoe worden werknemers beschermt (gevelwerken, montage van kolommen en balken, gevelsluiting, etc. gegraven zones, werken in de hoogte,...)
- Wie doet de werfmelding
- Er is een uitgraving te maken en ondergrondse leidingen uitgraven worden en heeft dit inpakt op de plaats
- Moet gewerkt worden
- Aansluiting van water, elektriciteit, telefoon, riolering,...
- Werfveiligheid (zeker voor de gehele duur van de werf)(storingen, brand, water, wind, vorst,...)
- Werfverlichting (er voorzien in de kelder de definitieve verlichting te voorzien

Inpakt op het ontwerp

- Kunnen de dakconstructies hoger gemaakt worden, zodat ze gelijkvloers kunnen dienen voor latere werkzaamheden (op alle daken te bekijken)
- Wordt er gewerkt met pilootaannemer en overkoepelt en coördineert de werf met de neven- en onderaannemers
- Zijn alle leuning aan trappen, overlopen,... veilig en zijn de afmetingen van de openingen conform met de wetgeving
- Is de keuken conform met HACCP-normen (geen schone en vuile stromen door elkaar of kruisingsbesmetting)
- Is er reeds een brandweerverslag en voldoet alles aan de brandveiligheid (geen vuilputten, geen waterputten, sepietjes,...) goed toegankelijk voor de brandweer en de brandweer moet een watertap-punt in de buurt zijn.
- Is er een verharding rondom het gebouw die het toelaat om de ramen de kuisen met een hoogwerker
- Wordt met verlaagde plafonds gewerkt en kunnen de leidingen zoveel mogelijk in zones gelegd worden.
- Hoe wordt het hemelwater afgevoerd en is er kans op lawaai van vallend water in leidingen.
- Zijn afwateringsmonden op het dak goed bereikbaar
- Is een plaats voorzien voor afval van het gebouw en is een vlotte ophaling mogelijk.
- Wordt bij de omgevingsaanleg rekening gehouden met buffering van hemelwater in de verhardingskoffer of wordt dit naar een reservoir of open bekken afgevoerd.
- Is er bluswater voorzien hydranten of is een reservoir vereist.
- Brandcompartimentering en brandvertragende en Rf-constructies (brandkleppen, Rf-deuren, brandwerende afdichtingen en moffen, isolerende verven en lakken,...)

Nuttig voor later onderhoud en vervangingswerken

- Zijn alle afsluitkranen goed bereikbaar
- Kunnen alle filters goed vervangen worden
- Kunnen lampen op eenvoudige manier vervangen worden en is er een eenvormigheid van armaturen (zie ook boven).

Ik denk ook aan sprinklermonden, ventilatieroosters, filters, ontluchtingen, ...

- Is er een goede bereikbaarheid van HVAC-, elektriciteitsonderdelen
- Kunnen alle toestellen die jaarlijks of anders-periodiek onderworpen zijn aan keuringen en controles goed bereikt worden.
- Is vervangen van ramen mogelijk op een relatief eenvoudige en veilige manier
- Hoe zal de reiniging van de ramen gebeuren

1.4.3. KRITIEKE FASEN - datum van werkbezoek wordt aangevuld na ontvangst definitieve planning aannemer

• Werfinrichting - werfinrichtingsplan op te maken door de hoofdaannemer	 / /
• Sloopwerken en afvoer	 / /
- Omgeving van de bouwplaats	
- Belendingen	
- Asbesthoudende materialen	
• Ligging nutsleidingen	 / /
• Bronbemaling	 / /
• Riolering	 / /
• Opstelling torenkranen - reikwijdte - in cirkel met naburige kranen?	 / /
• Realisatie van de bouwput, de grondwerken en maken van funderingen	 / /
• Vallen en bedelingsgevaar bij het graven van bouwputten en sleuven	 / /
• Metselwerken > 2.00 m	 / /
• Werken op hoogte - dakwerk	 / /
- platte daken	
- hellende daken	
• Buitenschrijnwerk	 / /
• Prefabelementen	 / /
- algemeen	
• Gevelbekledingen	 / /
• Stellingen	 / /
• Plaatsen van de (ketels, ...) in de ruimten	 / /
• Pleisterwerken (graphall)	 / /
• Gevaarlijke p...	 / /

ALHEEMBouw

1.5. TAKEN BOUWDIRECTIE ONTWERP / OPDRACHTGEVER / BOUWDIRECTIE UITVOERING / BOUWDIRECTIE/ CONTROLE OP DE UITVOERING

ART. 5 :

Welzijnswet

§ 1. De werkgever treft de nodige maatregelen ter bevordering van het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

Daartoe past hij de volgende algemene preventiebeginselen toe :

- a) risico's voorkomen;
- b) de evaluatie van risico's die niet kunnen worden voorkomen;
- c) de bestrijding van de risico's bij de bron;
- d) de vervanging van wat gevaarlijk is door dat wat niet gevaarlijk of minder gevaarlijk is;
- e) voorrang aan maatregelen inzake collectieve bescherming boven maatregelen inzake individuele bescherming;
- f) de aanpassing van het werk aan de mens, met name wat betreft de inrichting van de werkposten, en de keuze van de werkuitrusting en de werk- en productiemethoden, met name om monotome arbeid en tempogebonden arbeid draaglijker te maken en de gevolgen voor de gezondheid te beperken;
- g) zo veel mogelijk de risico's inperken, rekening houdend met de ontwikkelingen van de techniek;
- h) de risico's op een ernstig letsel inperken door de toepassing van materiële maatregelen met voorrang op iedere andere maatregel;
- i) de planning van de preventie en de uitvoering daarvan met betrekking tot het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk met het oog op de samenwerking waarin onder andere volgende elementen worden geïntegreerd: techniek, organisatie, arbeidsomstandigheden, sociale betrekkingen en omgevingsfactoren op het werk;
- j) de werknemer voorlichten over de risico's van het werk en de daaraan verbonden overblijvende risico's en de maatregelen die erop gericht zijn deze risico's te beperken:
 - 1° bij zijn indiensttreding;
 - 2° telkens wanneer dit in verband met de bescherming van het welzijn noodzakelijk is;
- k) het verschaffen van passende informatie aan de werknemers en het stellen van begeleidingsmaatregelen voor een redelijke garantie van de veiligheid van deze instellingen;
- l) het voorzien in of het zamenstellen van een veiligheids- en gezondheidssignalering op het werk, wanneer risico's van ernstige aard kunnen worden beperkt door de collectieve technische bescherming of door de toepassing van specifieke handswijzen in de sfeer van de werkorganisatie.

§ 2. De werkgever bevestigt:

- a) de middelen waarvoor het in § 1 bedoelde beleid ter bevordering van het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk is gevoerd;
- b) de bevoegdheid tot aansprakelijkheid van de personen belast met de uitvoering van het beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

De werkgever past zijn beleid aan in het licht van de opgedane ervaringen en de ontwikkeling van de werkmethoden en de arbeidsomstandigheden.

§ 3. De Koninklijke Regering bedoelde algemene preventiebeginselen nader uitwerken met toepassing van de aanpak van specifieke risicosituaties.

ART. 15 :

Welzijnswet

De personen die met toepassing van dit hoofdstuk op enigerlei wijze betrokken zijn bij de verplichtingen in verband met werkzaamheden op een mobiele bouwplaats passen de algemene preventiebeginselen bedoeld in artikel 5 toe.

ART. 17 :

Welzijnswet

In de ontwerp-, studie- en uitwerkingfasen van het ontwerp van het bouwwerk neemt de bouwdirectie belast met het ontwerp of zijn onderaannemer, en in voorkomend geval, de opdrachtgever de algemene preventiebeginselen bedoeld in de artikelen 5 en 15 in acht bij de bouwkundige, technische of organisatorische keuzen, in verband met de planning van de verschillende werken of werkfasen die tegelijkertijd of na elkaar plaatsvinden evenals bij de raming van de duur van de verwezenlijking van de verschillende werken of werkfasen.

ART. 7 :

K.B. T.M.B.

§ 1. De opdrachtgevers zien erop toe dat deze :

- 1° zijn opdrachten, bedoeld in artikel 11 volledig en adequaat vervult;
- 2° betrokken wordt bij alle etappes van de werkzaamheden betreffende de uitwerking, wijzigingen en aanpassingen van het ontwerp van het bouwwerk;
- 3° alle informatie krijgt die nodig is voor de uitvoering van zijn opdrachten; hiertoe wordt de coördinator uitgenodigd op alle vergaderingen, georganiseerd door de bouwdirectie belast met het ontwerp, en ontvangt hij alle door deze bouwdirectie verwezenlijkte studies binnen een termijn die hem toelaat zijn opdrachten uit te voeren.

voeren;

4° hen bij het einde van zijn opdracht een exemplaar van het geactualiseerde veiligheids- en gezondheidsplan, het geactualiseerde coördinatiedagboek en het postinterventiedossier overmaakt.

§ 2. Zonder afbreuk te doen aan de verantwoordelijkheden van de verschillende tussenkomende partijen, zien de opdrachtgevers erop toe dat de verschillende tussenkomende partijen samenwerken en hun activiteiten coördineren, teneinde aan de coördinator de bevoegdheid, de middelen en de informatie te verzekeren, nodig voor de goede uitvoering van zijn opdrachten.

**ART. 20 :
Welzijnswet**

De opdrachtgever, de bouwdirectie belast met de uitvoering of de bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering organiseert de coördinatie van de werkzaamheden van de verschillende aannemers en, in voorkomend geval, van de andere betrokkenen, evenals de samenwerking tussen deze verschillende aannemers, en in voorkomend geval, van de andere betrokkenen met het oog op de veiligheid en gezondheid op de bouwplaats wanneer:

1° zij zich gelijktijdig op de bouwplaats bevinden;

2° zij elkaar op de bouwplaats opvolgen.

De aannemers en, in voorkomend geval, van de andere betrokkenen zijn er toe gehouden hun medewerking te verlenen aan deze coördinatie en samenwerking.

**ART. 29 :
K.B. T.M.B.**

Voor de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen bedoeld in artikel 3, en waarop de bepalingen van de afdeling II van toepassing zijn, sluiten de tussenkomende partijen overeenkomstig de bepalingen van de coördinator die het eerst

tussenkومت, een schriftelijke overeenkomst af. Deze overeenkomst moet de volgende bedingen zijn opgenomen :

1° duidelijke afspraken betreffende de werkwijze van de werkzaamheden die gelijktijdig of achtereenvolgens zullen uitgevoerd worden met vermelding van de verantwoordelijkheden die zullen worden toegekend aan de uitvoeringstermijn van elk van de werkzaamheden;

2° de gedetailleerde vaststelling van de preventiemaatregelen die zullen getroffen worden met de identificatie van de bouwdirecties, de aannemers, in voorkomend geval, de opdrachtgevers die zullen instaan voor het treffen van deze maatregelen.

In toepassing van artikel 17, zijn de partijen die partij zijn aan de overeenkomst in vorig lid, 1°, vastgesteld rekening houdend met de bepalingen van de wet van 1994.

**ART. 30 :
K.B. T.M.B.**

De opdrachtgever neemt de nodige maatregelen om te garanderen dat het veiligheidsplan deel zou uitmaken van, al naargelang het geval, de prijsaanvraag of de offerte van de kandidaat, en dat het veiligheidsplan als een afzonderlijk document wordt opgenomen in de offerte of de prijsaanvraag.

Opdat de maatregelen die voortvloeien uit het veiligheids- en gezondheidsplan niet mogelijk zouden kunnen

toegepast worden op de uitvoering van de werken, zorgt hij ervoor dat de kandidaat:

1° de kandidaat moet in zijn offertes een document voegen dat verwijst naar het veiligheids- en gezondheidsplan en waarin zij beschrijven op welke wijze zij het bouwwerk zullen uitvoeren en hoe zij zullen houden met dit veiligheids- en gezondheidsplan;

2° de kandidaat moet in zijn offertes een afzonderlijke prijsberekening voegen die verwijst naar de door het veiligheids- en gezondheidsplan bepaalde preventiemaatregelen en -middelen, met name de buitengewone individuele beschermingsmaatregelen en -middelen;

3° de coördinator-ontwerp zijn taak, bedoeld in de artikelen 4sexies, 5°, en 11, 4° kan volbrengen.

De opdrachtgevers van de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen bedoeld in artikel 3, en waarop de bepalingen van artikel 29 van toepassing zijn, zijn in de toepassing van dit artikel vrijgesteld.

ALHEEMBOW

TAKEN COÖRDINATOR ONTWERP

**ART. 18 :
Welzijnswet**

De coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk heeft inzonderheid als opdracht :

1° de uitvoering van de bepalingen van artikel 17 te coördineren;

2° een veiligheids- en gezondheidsplan op te stellen of te laten opstellen, waarin de op de betrokken bouwplaats toepasselijke regels worden vermeld, eventueel rekening houdend met de exploitatiewerkzaamheden op de bouwplaats en waarin voorts specifieke maatregelen voorkomen met betrekking tot de werkzaamheden die behoren tot de door de Koning bepaalde categorieën;

3° een dossier samen te stellen dat is aangepast aan de kenmerken van het bouwwerk en waarin de voor de veiligheid en de gezondheid nuttige gegevens worden vermeld, waarmee bij eventuele latere werkzaamheden rekening moet worden gehouden.

**ART. 11 :
K.B. T.M.B.**

Naast de uitvoering van de opdrachten bedoeld in artikel 18 van de wet is de coördinator-ontwerp, inzonderheid, belast met de volgende taken :

- 1° hij stelt het veiligheids- en gezondheidsplan op, en neemt er de keuzen, bedoeld in artikel 17 van de wet in op, alsook de voor de veiligheid en gezondheid kritieke fasen waarop de coördinator-verwezenlijking ten minste op de bouwplaats aanwezig moet zijn;
- 2° hij past het veiligheids- en gezondheidsplan aan aan elke wijziging aangebracht aan het ontwerp;
- 3° hij maakt de elementen uit het veiligheids- en gezondheidsplan over aan de tussenkomende partijen voor zover deze elementen hen betreffen;
- 4° hij adviseert de opdrachtgevers inzake de overeenstemming van het document gevoegd bij de offertes, bedoeld in artikel 30, tweede lid, 1°, met het veiligheids- en gezondheidsplan en stelt hen in kennis van eventuele niet-overeenstemmingen;**
- 5° hij opent het coördinatiedagboek en postinterventiedossier, houdt ze bij en vult ze aan;
- 6° hij draagt het veiligheids- en gezondheidsplan, het coördinatiedagboek en het postinterventiedossier over aan de opdrachtgevers en stelt die overdracht vast in het ontwerp van bouwwerk vast in het coördinatiedagboek en in een afzonderlijk document.

TAKEN COÖRDINATOR VERWEZENLIJKING

**ART. 22 :
Welzijnswet**

De coördinator inzake veiligheid en gezondheid van het bouwwerk heeft inzonderheid als opdracht :

- 1° de tenuitvoerlegging te coördineren van het veiligheids- en gezondheidsplan inzake preventie en veiligheid bij de technische of organisatorische keuzen die voortvloeien uit de verschillende werken of werkfasen die tegelijkertijd of na elkaar worden uitgevoerd, rekening houdend met de duur van de uitvoering van deze verschillende werken of werkfasen;
- 2° de tenuitvoerlegging te coördineren van de relevante maatregelen om ervoor te zorgen dat de aannemers :
 - a) de algemene preventiebeginselen te leven beginselen van de verwezenlijking van het bouwwerk bedoeld in de artikelen 4, 5 en 6 van de wet toepassen;
 - b) het veiligheids- en gezondheidsplan bedoeld in artikel 16, 2°, toepassen;
- 3° de eventuele aanpassing van het veiligheids- en gezondheidsplan bedoeld in artikel 16, 2°, en het dossier bedoeld in artikel 16, 3°, te laten uitvoeren van de voortgang van de werken en de eventuele wijzigingen;
- 4° de samenwerking te coördineren van de aannemers op de bouwplaats opvolgen van de werking van de werkschikkingen, de preventie van ongevallen en van beroepsmatige ziekten, alsmede de wederzijdse informatie;
- 5° de controle op de toepassing van de werkprocedures te coördineren;
- 6° de nodige maatregelen te treffen opdat alleen bevoegde personen de bouwplaats kunnen betreden.

**ART. 22 :
K.B. T.M.B.**

Naast de uitvoering van de opdrachten bepaald in artikel 22 van de wet is de coördinator-verwezenlijking belast met de volgende taken :

- 1° hij past het veiligheids- en gezondheidsplan aan overeenkomstig de bijlagen, bedoeld in artikel I, tweede lid, en maakt de elementen van het aangepaste veiligheids- en gezondheidsplan over aan de tussenkomende partijen voor zover deze elementen hen aanbelangen;
- 2° hij houdt het coördinatiedagboek bij en vult het aan;
- 3° hij noteert in het coördinatiedagboek tekortkomingen van tussenkomende partijen bedoeld in artikel 16, 2°, en stelt de opdrachtgevers hiervan in kennis;
- 4° hij noteert de opmerkingen van de aannemers in het coördinatiedagboek en laat ze door de betrokken partijen viseren;
- 5° hij roept de coördinatiestructuur samen overeenkomstig de bepalingen van artikel 40;
- 6° hij vult het postinterventiedossier aan in functie van de elementen van het geactualiseerde veiligheids- en gezondheidsplan die voor de uitvoering van latere werkzaamheden aan het bouwwerk van belang zijn;
- 7° hij draagt, bij de voorlopige oplevering van de werken, of bij ontstentenis, bij de oplevering van de werken, het geactualiseerde veiligheids- en gezondheidsplan, het geactualiseerde coördinatiedagboek en het postinterventiedossier over aan de opdrachtgevers en stelt die overdracht vast in een proces-verbaal dat bij het postinterventiedossier wordt gevoegd.

ALHEEMBOUW

Ongeacht de oprichting van een coördinatiestructuur of niet gaat de coördinator-verwezenlijking in op het op grond van de veiligheid of de gezondheid gemotiveerd verzoek van één of meer tussenkomende partijen om op de bouwplaats aanwezig te zijn.

TAKEN AANNEMER, ONDERAANNEMER OF ZELFSTANDIGE (VERPLICHTING TOT AFSPRAKEN EN SAMENWERKEN TUSSEN HOOFDAANNEMER EN ONDERAAN.)

- ART. 24 : Welzijnswet** De Koning stelt de veiligheids- en gezondheidsmaatregelen vast die moeten worden nageleefd door de aannemers die betrokken zijn bij de verwezenlijking van het bouwwerk.
- ART. 25 : Welzijnswet** De bouwdirectie belast met de uitvoering is er toe gehouden alle maatregelen vastgesteld ter uitvoering van de artikelen 23, 5° en 24 na te leven en te doen naleven door alle aannemers en onderaannemers die betrokken zijn bij de verwezenlijking van het bouwwerk.
- ART. 26 : Welzijnswet** Elke aannemer is er toe gehouden alle maatregelen vastgesteld ter uitvoering van de artikelen 23, 5° en 24 na te leven en te doen naleven door iedereen die op het bouwterrein optreedt, op het bouwterrein ook als onderaannemer van hemzelf of van een andere onderaannemer is opgetreden en door iedereen die hem personeel ter beschikking stelt.
- ART. 27 : Welzijnswet** Elke onderaannemer is er toe gehouden alle maatregelen vastgesteld ter uitvoering van de artikelen 23, 5° en 24 na te leven en te doen naleven door iedereen die op het bouwterrein optreedt, op het bouwterrein ook als onderaannemer van hemzelf is opgetreden evenals door iedereen die hem personeel ter beschikking stelt.
- ART. 28 : Welzijnswet** Indien de bouwdirectie belast met de uitvoering, de aannemer of de onderaannemer voor de uitvoering van bepaalde werkzaamheden een beroep doet op zelfstandigen, zijn er toe dat deze zelfstandigen alle maatregelen vastgesteld ter uitvoering van de artikelen 23, 5° en 24 na te leven en te doen naleven. De zelfstandigen zijn ertoe gehouden alle maatregelen vastgesteld ter uitvoering van de artikelen 23, 5° en 24 vastgestelde maatregelen te nemen.
- ART. 29 : Welzijnswet** Met het oog op de toepassing van de artikelen 23, 5° en 28 hebben, naargelang van het geval, de bouwdirectie belast met de uitvoering, de aannemer of de onderaannemer inzonderheid de volgende verplichtingen opgelegd door de Koning, de aannemer, onderaannemer of de zelfstandige te waken van wie de verplichtingen opgelegd door de Koning, de aannemer, onderaannemer of de zelfstandige een overeenkomst met de aannemer, onderaannemer of de zelfstandige inzonderheid de volgende bedingen zijn opgenomen :
- a) de aannemer, de onderaannemer of de zelfstandige verbindt er zich toe de verplichtingen inzake veiligheid en gezondheid op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen na te leven;
 - b) indien de aannemer, onderaannemer of de zelfstandige zijn onder a) bedoelde verplichtingen niet of gebrekkig naleven, de bouwdirectie belast met de uitvoering of de aannemer, onderaannemer of de zelfstandige maatregelen inzake veiligheid en gezondheid op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen treffen, in de bij de overeenkomst bepaalde gevallen, op kosten van de persoon die in gebreke is gebleven;
 - 3° in geval de aannemer, onderaannemer of de zelfstandige de verplichtingen inzake veiligheid en gezondheid op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen niet of gebrekkig naleven, na ingebrekestelling van de bouwdirectie, de aannemer, onderaannemer of de zelfstandige, zelf de nodige maatregelen nemen.
- ART. 50 : K.B. T.M.B.** Onverminderd de verplichtingen die zij hebben ingevolge andere bepalingen inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, passen de aannemers de algemene preventiebeginselen toe bedoeld in artikel 5 van de wet, inzonderheid wat betreft :
- 1° het in goede orde en met voldoende bescherming van de gezondheid in stand houden van de bouwplaats;
 - 2° de keuze van de plaatsing van de werkplekken rekening houdend met de toegangsmogelijkheden tot de werkplekken, en de vaststelling van verplaatsings- of verkeerswegen of -zones;
 - 3° de voorwaarden van intern transport en interne behandeling van de materialen en het materieel;
 - 4° het onderhoud, de controle vóór inbedrijfstelling en de periodieke controle van de installaties en toestellen, ten einde gebreken te voorkomen die de veiligheid en gezondheid van werknemers in gevaar kunnen brengen;
 - 5° de afbakening en inrichting van zones voor definitieve en tussenopslag van verschillende materialen, in het bijzonder wanneer het gaat om gevaarlijke materialen of stoffen;
 - 6° de voorwaarden voor de verwijdering van gevaarlijke materialen;
 - 7° de opslag en de verwijdering of afvoer van afval en puin;

ALHEEMBOUW

Hiertoe passen zij de voorschriften toe bedoeld in de bijlage III, voor zover er geen specifieke of strengere bepalingen zijn die zijn vastgesteld in uitvoering van de wet.

1.6. VERPLICHTINGEN VAN DE AANNEMER(S)

1.6.1. ADMINISTRatieve VERPLICHTINGEN

1.6.1.1. Algemeenheden

- Bij de werkzaamheden zal rekening gehouden worden met volgende richtlijnen :

- Het volgen van het VGM-plan (incl. risicoanalyse), opgemaakt door Kubiëk BVBA
- Het respecteren en toepassen van alle vigerende normen inzake veiligheid en gezondheid
- Rekening houden met de opmerkingen van het coördinatiedagboek
- Het toepassen van de algemene preventiebeginselen
- Om de preventiemaatregelen van het VGM-plan en de bepalingen van het K.B. van 25/01/01 betreffende de tijdelijke en mobiele bouwplaatsen te integreren in het project wordt de preventiestructuur van de onderneming gevolgd waar gewerkt wordt. Dit kan in bijlage aangevuld worden met het opgemaakte en te volgen VGM-plan van de onderneming of plaats waar gewerkt wordt.

1.6.1.2. Veiligheids- en Gezondheidsplan

- Elke aannemer is er toe gehouden zijn Veiligheids- en Gezondheidsplan aan de coördinator te bezorgen.
- Dit omvat :
 - Risico-analyse :

In het kader van de werkaanpak worden risico's te bundelen, te voorzien van de nodige preventie-middelen om daarna de werkaanpak te organiseren op basis van de gerealiseerde werkpostanalyses op te stellen van de uit te voeren werkzaamheden.
 - Veiligheids-, Gezondheids- en Milieuverklaring :

Dit document is een verklaring van de aannemer dat hij te gebruiken materieel evenals 'n ondertekende intentieverklaring conform de Wet van 1990 waarbij hij bevestigt de veiligheidsvoorschriften van toepassing op de werkaanpak doorgevoerd te hebben en volledig begrepen te hebben. Hij verbindt er zich toe de verplichtingen inzake Veiligheid, Gezondheid en Milieu strikt na te leven.

1.6.1.3. Voorafgaande kennisgeving

- De bouwdirectie belast met de uitvoering moet een voorafgaande kennisgeving voor (ten minste 15 kalenderdagen) de opening van de bouwplaats indienen :
 - 1° elke tijdvak waarin de werkzaamheden, opgesomd in artikel 26§1 (werken op openbare plaatsen waarvan de diepte vanaf 1,2 meter diepte, ...) uitgevoerd worden, worden uitgevoerd.
 - 2° elke tijdvak waarvan de omvang van de werken beantwoordt aan artikel 26§2 (de vermoedelijke duur van 30 werkdagen is en waar meer dan 20 werkdagen aan 't werk zijn of waarvan de duur langer dan 500 mandagen is).
- Op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen waar meerdere bouwdirecties de uitvoering actief zijn, valt de in het eerste lid bedoelde kennisgeving, ten laste van elke bouwdirectie die als zodanig op de bouwplaats uitvoert.
- Een kopie van de voorafgaande kennisgeving moet eveneens zichtbaar op de bouwplaats op een voor het personeel (ambtenaar het openbaar gezicht inzake arbeidsveiligheid) gemakkelijk bereikbaar plaats, worden aangeplakt ten minste tien dagen voor het begin van de werken.

1.6.1.4. Coördinaten onderaan

- Op te vragen bij uw onderaannemers en te bezorgen aan de veiligheidscoördinator :
 - Het Veiligheids- en Gezondheidsplan van de onderaannemers.
 - VGM-plan en ondertekende intentieverklaring.

1.6.1.5. Planning

- Bij het opstellen van de planning zal zoveel mogelijk rekening gehouden worden met de meervoudigheid van CBM's voor de opeenvolgende bouwplaatsactoren alsook met het geschieden tewerkstellen van de gelijktijdige aannemers. Bij deze organisatie wordt rekening gehouden met o.a. de werken die gelijktijdig worden uitgevoerd, de diverse uitvoeringsmethodes, de diverse technieken, ... van de verschillende aannemers.

1.6.1.6. Werfinrichtingsplan

- Dit omvat de inplanting van de lokalen (vergaderruimte, eetruimte, sanitair, ...) de toegangen, de opslagplaatsen, specifieke werkzones (vlechtwerk, ...), inplanting van de hefwerktuigen, ...
- Een volledig uitvoeringsdossier wordt samengesteld en overhandigd aan de werfleider, belast met de opvolging en de uitvoering van de ruwbouwwerken. Projectleider en werfleider bekijken samen het werkkerrein, waarna een werfinplantingsplan wordt opgesteld, en ter goedkeuring voorgelegd aan de veiligheidscoördinator. Indien nodig wordt een plaatsbeschrijving (door een deskundige) opgemaakt van de bestaande situatie, de aanpalende bebouwing, wegenis en eventueel aangevuld met fotomateriaal. De nodige exemplaren worden ondertekend door de bouwheer en de betrokken partijen.

1.6.1.7. Signalisatievergunning en signalisatieplan

- Bij inname van de openbare weg is steeds een vergunning vereist.

- Dit document dient eveneens ter inzage te zijn op de werf.

1.6.1.8. Sloopplan

- De slopings- of ontmantelingswerken worden uitgevoerd onder de leiding van een bekwaam persoon.
- Voor de aanvang gaat hij over of doet hij overgaan tot een grondig onderzoek dat de staat van de constructie omvat en zonodig de berekeningen nodig om de stabiliteits- en weersomstandigheden te kennen van de te slopen delen of van de aanpalende delen, ten einde de te treffen veiligheidsmaatregelen voor de beveiliging van de werknemers vast te stellen.
- In toepassing van het voorkomingsbeleid moet een volledig onderzoek van het te slopen gebouw en aangrenzende constructies worden uitgevoerd, een werkmethode gekozen en sloopplan worden opgesteld.
- Preventiemaatregelen :
 - Onderzoek bestaand gebouw :
 - structurele kenmerken (metaal, beton, ...)
 - bouwtoestand (bouwvallig, ...)
 - omgeving (aanpalende gebouwen, belendende constructies, ...)
 - merken bliksemafleiders, uitsleidingen, ...
 - inventarisatie van gevaarlijke stoffen (asbest, bliksemafleiders, ...)
 - Bepalen sloopmethode :
 - rekening houden met aangrenzende gebouwen, aanwezigheid van derden, omgeving van het gebouw, te gebruiken technieken.
 - Opstellen sloopplan (sloopvoorschrift opstellen, schakelen) :
 - bepalen van de te nemen veiligheidsmaatregelen)
 - rekening met gevaarlijke stoffen (uitsleidingen, ...)
 - te maken van een plaatselijke beschrijving van de collectieve beveiligingen
 - rekening met de werknemers en de omgeving
 - voor de uitvoering van de methode

1.6.1.9. Postinterventiedossier

- Elke aannemer is er toe gehouden de levering van de "postinterventiedossier" van de uitgevoerde werken op te maken en in voldoende aantal exemplaren (volledig dossier) te bezorgen, in voorkomend geval, aan :
 - de opdrachtgever
 - het studiebureau
 - de architect
 - de veiligheidscommissie
- Ongeacht waar de postinterventiedossiers zijn geleverd, zijn alle partijen zoals beschreven in de Welzijnswet en het K.B. Tijdelijke Voorzieningen, alle nodige informatie te bezorgen, naar opmaak van het postinterventiedossier.
- Een as-built-dossier dat, in voorkomend geval :
 - Plannen en schema's :
 - architectuurplannen, plannen stabiliteit, elektrische schema's, schema elektriciteit, ...
 - Inventarisatie :
 - technische fiches van de gebruikte materialen, bv van gevelstenen, binnenmuren, isolatie, hout kapconstructie, dakpannen, ramen, vloeren, toestellen badkamer, radiatoren, schakelaars, ...
 - Keuringen, metingen, foto's, installatieverslagen, verklaring van overeenstemming :
 - keuring elektriciteit installatie, gas installatie, leidingen, ...
 - Gebruiksaanwijzingen en onderhoudsinformatie :
 - geplaatste toestellen, buitenschilderwerk, vloeren, ...

ALHEEMBLOUW

1.6.2. WERFINRICHTING

1.6.2.1. Sociale voorzieningen

K.B. - 24/09/2006 :

- Waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 10/02/2005 betreffende de humanisering van de arbeid
 - De werknemers moeten beschikken over sociale voorzieningen geïnstalleerd conform de voorschriften van de CAO 10/02/2005.
 - Met sociale voorzieningen worden kleedkamers, refters, wasplaatsen, verzorgingslokalen en toiletten bedoeld.
 - De tekst van de CAO moet uitgehangen worden op een voor de arbeiders zichtbare en toegankelijke plaats.
 - Indien beroep gedaan wordt op onderaannemers, maakt de hoofdaannemer schriftelijke afspraken omtrent de installatie, het gebruik en het onderhoud van de sociale voorzieningen.
 - De inplanting en de toegangsmogelijkheden van de sociale voorzieningen worden bepaald na advies van de preventieadviseur - arbeidsgeneesheer en opgenomen in het Veiligheids- en Gezondheidsplan.
 - De sociale voorzieningen moeten ingericht worden vóór de aanvang van de bouwwerken.
 - Op kleine bouwplaatsen kan ' zeer uitzonderingswijzen de kortstondigheid van de activiteiten en de materiële onmogelijkheid om de concrete toepassingen van de CAO sociale voorzieningen na te leven, deze toepassingsmodaliteiten 'aangepast' kunnen worden voor een zeer korte duur, bij kleine bouwplaatsen (5 arbeiders) en bij wegenwerken.
- Dit belet echter niet dat er steeds voor moet worden gezorgd om de arbeiders om hen de gelegenheid te geven hun kleding op te bergen, zich te wassen en toegang te krijgen naar het toilet te gaan. Deze (uitzonderings)modaliteiten moeten echter vooraf ter kennis van de preventieadviseur - arbeidsgeneesheer.

1.6.2.2. Afbakenen bouwplaats

- De omgeving en de omtrek van de bouwplaats die moet worden afgeperceerd en te zijn omgeven door afzettingen, zodat zij duidelijk en als zodanig te herkennen zijn.
- Wij adviseren het type Heras van 1,80 m hoogte met afzettingen van materiaal in overeenstemming met de geldende gemeentelijke voorschriften.
- De toegang voor onbevoegde personen moet worden verhinderd.
- Signalisatie (verboden de toegang) en het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen: helmen, veiligheidsschoenen.
- Bij inname van de openbare ruimte moet worden voorzien worden conform de toekennende signalisatie.

1.6.2.3. Toegang tot de werf

- De aanrijdroutes moeten worden afgeperceerd worden zodat het verkeer geen gevaar kan opleveren voor de interne omloop op de werf, alsook voor de externe verkeer rond de werf.
- Indien vereist zijn waarschuwingsborden (werfverkeer, ...) te plaatsen op de in- en uitritten van de werf.

1.6.2.4. Voorlopige aansluiting

- Gedurende de werken moet een voorlopige aansluiting van water en elektriciteit worden voorzien met stroomaggregaat, voorzien worden.
- De elektrische installatie moet geïnstalleerd worden conform de voorschriften van het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties (E.I.).
- De installatie moet gekeurd worden voor indienststelling door een externe dienst voor technische controle (E.D.T.C.).
- De aanvoer- en voedingskabels moeten opgehangen, ingegraven of mechanisch beschermd worden.

Electrische toestellen en leidingen gebruikt in kleine bouwplaatsen moeten een beschermingsgraad hebben van IP44. Indien gewerkt wordt met toestellen met waterklemmen moet een beschermingsgraad van IP55 behouden worden.

1.6.2.5. Leidingen en bedrading

- Werkzaamheden in de nabijheid van leidingen dienen te gebeuren onder strikte toepassing van de algemene veiligheidsvoorschriften en de voorschriften opgelegd door de beheerders en vervoerders van de leidingen
- Bovengrondse elektrische leidingen
 - Indien er in de nabijheid van een elektrische leiding onder spanning wordt gewerkt en een buitenspanningstelling of isoleren uitgesloten is, moeten de betrokken werknemers met hun arbeidsmiddelen een veiligheidsafstand ten opzichte van de onder spanning staande delen respecteren.
 - Voor laagspanningsleidingen is deze veiligheidsafstand 2 meter.
 - Voor hoogspanningsleidingen is deze veiligheidsafstand $2,5 \text{ meter} + 0,01 \times A$ (hierbij is A de spanning in kv die zich op de geleider bevindt).
- Ondergrondse elektrische leidingen :
 - Het is verplicht voorafgaandelijk de eigenaar van de kabels te raadplegen en de liggingen van de mogelijk aanwezige leidingen op te vragen
 - Bij mechanische uitgravingen zijn de veiligheidsafstanden te respecteren (V = 50 cm aan beide zijden van de sleuf)

- Peilingen worden enkel uitgevoerd met handwerktuigen
- Gasleidingen :
 - Het is verplicht de voorschriften vervat in het K.B. van 21/09/1988 te respecteren, deze procedure omvat de informatieverplichting van de bouwheer, ontwerper, inlichtingen in te winnen, om te weten of de ontworpen werken zich in een beschermde zone bevinden, de te nemen veiligheidsmaatregelen, en de verplichtingen van de aannemer bij ontvangst van

1.6.3. ORGANISATIE VAN DE HULPVERLENING

1.6.3.1. Indeling van de (arbeids)ongevallen

Indeling van de (arbeids)ongevallen	
Incidenten	Ongevallen zonder werkverlet
Ongevallen	< dan 1 dag werkonbekwaamheid
Arbeidsongevallen	< dan 30 dagen werkonbekwaamheid
Ernstige arbeidsongevallen	> dan 30 dagen werkonbekwaamheid of met blijvende arbeidsongeschiktheid > 25%
Zeer ernstige arbeidsongevallen	Dodelijke of blijvende arbeidsongeschiktheid van > 25%

1.6.3.2. Preventiemiddelen (EHBO-post en hulpverleners)

- De werkgevers moeten de nodige maatregelen nemen om de door ongeval of ongesteldheid getroffen persoon dringende verzorging of bijstand te verschaffen. De verzorging of bijstand gebeurt door een bevoegd persoon, hetzij hulpverlener, verpleegkundige of dokter. Op elke bouwplaats dient er een gediplomeerde hulpverlener aanwezig te zijn.
- Er dient een behoorlijk lokaal (verwarmd / koel) te voorzien in de mogelijkheid te staan om EHBO toe te passen, die wordt aangeduid met het wettelijke pictogram.
- De vervoermiddelen om het slachtoffer te vervoeren en het EHBO lokaal moeten voorzien zijn. Dit omhelst een draagberrie of draagstoel en twee dekens.
- Een industriële verbandkist dient aanwezig te zijn.
- Noodnummers dienen op een zichtbare plaats te worden aangegeven (zie hfst. 1 in V&G-plan, noodnummers).

1.6.3.3. Maatregelen in geval van een arbeidsongeval

1.6.3.3.1. Instructies

- Voor elk ander ingrijpen: het evenwicht van de bouwplaats (bv. voorwerpen die dreigen te vallen wegnemen, elektrische stroom afsluiten, etc.).
- Bij een arbeidsongeval wordt de hulpverlener in kennis gesteld van de interne hulpdiensten, werfleiding en bestuur, met vermelding van de ernst van het ongeval en de plaats.
- Bij een niet ernstig arbeidsongeval wordt de hulpverlener het slachtoffer verzorgd, en eventueel doorverwijzen naar dokter of ziekenhuis.
- Bij een ernstig arbeidsongeval wordt de hulpverlener in kennis gesteld van de plaats van het ongeval. Tezelfdertijd worden de hulpdiensten in kennis gesteld van de plaats van het ongeval om deze naar de plaats van het ongeval te begeleiden.
- Bij twijfels over de staat van het slachtoffer na val (bijvoorbeeld risico's voor de wervelkolom) het slachtoffer niet verplaatsen en de hulpdiensten of de hulpverlener in kennis stellen.

1.6.3.3.2. Kennisgeving van arbeidsongevallen

- Ernstige arbeidsongevallen worden onmiddellijk gemeld worden door de werfleiding aan de opdrachtgever, zijn eventuele preventieadviseur en veiligheidscoördinator.
- De werkgever van de betrofene gekwetste wordt eveneens ingelicht, die het ongeval onmiddellijk moet melden aan de inzake arbeidsongevallen bevoegde ambtenaar, nl.:
 - Onmiddellijk in geval van een T.W.O. < 30 kalenderdagen
 - Onmiddellijk in geval van een T.W.O. > 30 kalenderdagen
 - Onmiddellijk in geval van een dodelijk arbeidsongeval of B.W.O. van > 25%.
- Van elk ernstig ongeval op een tijdelijke of mobiele bouwplaats, overkomen aan een aannemer die er zelf een beroepsactiviteit uitoefent, doet de leiding van de uitvoering van de inzakingsveiligheid bevoegde ambtenaar een kennisgeving binnen 15 kalenderdagen.
- Van elk arbeidsongeval dient er een volledig verslag opgesteld te worden door de betrokken werkgever of zijn preventieadviseur, opgesteld gemaakt door de veiligheidscoördinator.
- Tijdens de maandelijkse veiligheidscoördinatievergaderingen zullen de arbeidsongevallen besproken worden (aantal ongevallen, aantal verloren kalenderdagen t.g.v. arbeidsongevallen, gepresteerde arbeidsuren zijn noodzakelijk voor berekening van frequentie- en ernstcijfer).

Bij werkhervatting:

- werkhervatting niet toelaten zonder genezingsattest
- verwittigen preventieadviseur indien de afwezigheid meer dan 1 week bedroeg;
- steeds de V&G-coördinator op de hoogte brengen;
- eventueel medisch onderzoek door de arbeidsgeneesheer (art. 131 ARAB).

Meldingsformulier arbeidsongevallen: Zie bijlage 5.

1.6.3.4. Specifieke maatregelen in geval van brand / explosie - zie 3.3.

1.6.3.5. Specifieke instructies in geval van een elektrocutie - zie 3.3.

1.6.4. SPECIFIEKE VERPLICHTINGEN VAN DE AANNEMERS

Regelgeving

K.B. T.M.B. - Artikel 50 :

- Onverminderd de verplichtingen die zij hebben ingevolge andere bepalingen inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, passen de aannemers de algemene preventiebeginselen toe bedoeld in artikel 5 van de wet, inzonderheid wat betreft :

- 1° het in goede orde en met voldoende bescherming van de gezondheid in stand houden vd bouwplaats;
- 2° de keuze van de plaatsing van de werkplekken rekening houdend met de toegangsmogelijkheden tot de werkplekken, en de vaststelling van verplaatsings- of verkeerswegen of -zones;
- 3° de voorwaarden van intern transport en interne behandeling van de materialen en het materieel;
- 4° het onderhoud, de controle vóór inbedrijfstelling en de periodieke controle van de installaties en toestellen, ten einde gebreken te voorkomen die de veiligheid en gezondheid van werknemers in gevaar kunnen brengen;
- 5° de afbakening en inrichting van de definitieve en tussenopslag van verschillende materialen, in het bijzonder wanneer het gaat om gevaarlijke materialen of stoffen;
- 6° de voorwaarden voor de opslag van gevaarlijke materialen;
- 7° de opslag en de verwijdering van puin;
- 8° de aanpassing van de werkomgeving voor verschillende soorten werken of werkfasen, afhankelijk van de evolutie van de werkomgeving;
- 9° de samenwerking tussen de verschillende diensten of afdelingen van de onderneming;
- 10° de wederzijdse inwerking van de activiteiten ter plaatse op, of in de nabijheid van, de bouwplaats.

Hiertoe passen zij de voorschriften van de bouwverordening toe, over er geen specifieke of strengere bepalingen zijn die zijn vastgesteld in uitvoeringsbesluiten.

Regelgeving in de praktijk

1.6.4.1. Toepassen van de wetgeving

- Toepassen van de wetgeving met ARB (Arbeidsregulering)
- Toepassen van de wetgeving met ARB (Arbeidsregulering)

1.6.4.2. Nethouding

- De werkomgeving regelmatig opruimen, de nodige afsluitingen en afscheidingen plaatsen, openingen dichtleggen, ..

1.6.4.3. Vrije doorgang

- In de werkomgeving vrij houden van obstakels, minimum 80 cm hoogtes voorzien.
- In de werkomgeving voor horizontale en verticale verplaatsingen van goederen vrij houden van obstakels, trappen, hellende vlakken, ladders en andere obstakels voor verticaal transport vrij houden van obstakels.

- Verkeerswegen voldoende vrij laten voor de doorgangen voor hulpdiensten, voertuigen met materiaal of materieel en collectief transport van personeel.

1.6.4.4. Intern transport

- De omstandigheden vastleggen voor het veilig verloop van het intern transport en de behandeling van bouwmaterialen en bouw materieel.

1.6.4.5. Arbeidsmiddelen

- Het correct toepassen van de richtlijnen inzake het gebruik van arbeidsmiddelen en machines zoals omschreven in :
 - K.B. van 31/08/2005 betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte.
 - K.B. van 04/05/1999 betreffende het gebruik van mobiele arbeidsmiddelen.
 - K.B. van 04/05/1999 betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen voor het heffen of hängen van lasten.
 - K.B. van 12/08/1993 betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen.

1.6.4.6. Gevaarlijke materialen

- Gevaarlijke materialen stockeren in een afgebakende zone niet toegankelijk voor onbevoegden.
- De modaliteiten beschrijven voor diegene die wel toegang hebben tot deze zone.

1.6.4.7. Verwijdering gevaarlijke materialen

- De voorwaarden voor het verwijderen van gevaarlijke materialen en stoffen gedefinieerd in :
 - K.B. van 02/12/1993 inzake de risico's betreffende de kankerverwekkende en mutagene stoffen
 - K.B. van 11/03/2002 inzake de risico's betreffende de chemische agentia.
 - K.B. van 16/03/2006 inzake de risico's betreffende de blootstelling aan asbest.

1.6.4.8. Opslag en afvoer van afval en puin

- De omstandigheden om afval en puin geregeld te verwijderen.
- De omstandigheden om etensresten afkomstig van eetruimtes, te bewaren in afgesloten recipiënten die het ongedierte weghouden.
- Het deskundig opslaan van milieuvervuilend afval of puin.

1.6.4.9. Planning

- Een realistische planning opstellen.
- Zorgen dat de voorziene werkperiodes en werktijden benaderen.
- Vermijden dat de werkdruk te hoog begint te vormen.
- Bij opmaak van de planning zoveel mogelijk te verhinderen, dit kan op twee manieren gebeuren :
 - ofwel door de planning op een later tijdstip te laten plaatsvinden
 - ofwel door de planning in te delen in ruimtes

1.6.4.10. Samenwerking tussen aannemers

- Respect opbrengen voor het werk van de andere aannemers.
- Respect hebben voor de preventie- en veiligheidsmiddelen.

1.6.4.11. Wederzijdse informatie over andere activiteiten op en in de nabijheid van de bouwplaats

- Rekening houden met de omgeving van de bouwplaats en de blijvende activiteiten op en in de omgeving van de bouwplaats.

1.6.4.12. Toepassen van de maatregelen van de Bijlage III van het K.B. van 25/01/2001

Regelgeving

K.B. T.M.B. - Artikel 52 :

- In geval van gelijktijdige aanwezigheid op een bouwplaats van minstens twee aannemers, met inbegrip van de werknemers, moeten deze samenwerken bij het uitvoeren van de maatregelen inzake het welzijn van de werknemers en de uitvoering van hun werk.
- Rekening houden met de aard van de activiteiten, coördineren de activiteiten en handelen met het oog op de voorkoming van en de bescherming tegen beroepsrisico's.
- Wanneer het gaat om werknemers moeten deze hun respectievelijke werkgevers of vertegenwoordigers over deze risico's en de maatregelen inlichten.

Regelgeving in de praktijk

1.6.4.13. Samenwerken

- De aannemer en zelfstandige (zonder personeel) zijn verplicht elkaar te verstaan en samen te werken.
- Regelmatig coördineren ze hun activiteiten, met als doel de risico's op ongevallen en bescherming tegen hun beroepsmatige risico's te optimaliseren.
- Regelmatig worden is vereist om eenduidige afspraken vast te leggen.
- Werkgevers hebben de plicht hun werknemers in te lichten betreft deze risico's en preventiemaatregelen d.m.v. toolboxmeetings, geschreven instructies, vergaderingen van het CPBW, ...

Regelgeving

K.B. T.M.B. - Artikel 52 :

- **§ 1.** De aannemers moeten, overeenkomstig de instructies die zij moeten raadplegen of die zij ontvangen hebben, zorg dragen voor de veiligheid en de gezondheid van de andere betrokken personen, en, indien zij persoonlijk een beroepsactiviteit op de bouwplaats uitoefenen, eveneens zorg dragen voor hun eigen veiligheid en gezondheid.
- **§ 2.** Daartoe moeten zij, overeenkomstig de instructies :
 - 1° op de juiste wijze gebruik maken van machines, toestellen, gereedschappen, gevaarlijke stoffen, vervoer- en andere middelen;
 - 2° op de juiste wijze gebruik maken van de persoonlijke beschermingsmiddelen die zij ter beschikking hebben en die na gebruik weer opbergen;

- 3° de specifieke veiligheidsvoorzieningen van met name machines, toestellen, gereedschappen, installaties en gebouwen niet willekeurig uitschakelen, veranderen of verplaatsen en deze veiligheidsvoorzieningen op de juiste manier gebruiken;
- 4° de coördinator-verwezenlijking, de andere aannemers en de diensten voor Preventie en Bescherming op het werk, onmiddellijk op de hoogte stellen van elke werksituatie waarvan zij redelijkerwijs kunnen vermoeden dat ze een ernstig en onmiddellijk gevaar voor de veiligheid of de gezondheid met zich meebrengt, evenals van elk gebrek vastgesteld in de beschermingssystemen;
- 5° bijstand verlenen aan de coördinator-verwezenlijking, aan de verschillende aannemers en aan de diensten voor Preventie en Bescherming op het werk, zolang dat nodig is, om hen in staat te stellen alle taken uit te voeren of aan alle verplichtingen te voldoen die hen met het oog op de bescherming van het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en van de veiligheid en de gezondheid van de andere personen op het werk zijn opgelegd;
- 6° bijstand verlenen aan de coördinator-verwezenlijking, aan de verschillende aannemers en aan de diensten voor Preventie en Bescherming op het werk, zolang dat nodig is, om alle aannemers in staat te stellen ervoor te zorgen dat het arbeidsmilieu op werkomstandigheden veilig zijn en geen risico's opleveren voor de veiligheid en de gezondheid van de werknemers.

Regelgeving in de praktijk

1.6.4.14. Opvolgen veiligheid en gezondheid

- De aannemers moeten ervoor zorgen dat de werkomstandigheden worden inzake veiligheid, zelf uitvoeren en ze ook uitvoeren t.o.v. de aannemers die de werkomstandigheden personeel.
- De instructies ontvankelijk zijn van de werkomstandigheden
 - Instructies van de werkomstandigheden
 - Instructies van de werkomstandigheden of schriftelijk van de werfverantwoordelijke, de architect of de coördinator-verwezenlijking
 - Instructies van de werkomstandigheden of instructies van de coördinatiedagboek
- De instructies worden uitgevoerd op de werkomstandigheden machines, toestellen, gereedschappen, gevaarlijke
- De instructies worden uitgevoerd op de werkomstandigheden persoonlijke beschermingsmiddelen
- De instructies worden uitgevoerd op de werkomstandigheden toestellen en andere niet uitschakelen of
- De instructies worden uitgevoerd op de werkomstandigheden van elke gevaarlijke werkomstandigheden elke belanghebbende partij (coördinator-verwezenlijking, de andere aannemers en de diensten voor PBW)
- De instructies worden uitgevoerd op de werkomstandigheden bijstand verlenen aan de coördinator-verwezenlijking, aan de verschillende aannemers en de dienst PBW om noodmaatregelen te nemen om de algemene veiligheid op de bouwplaats in stand te houden

Regelgeving

K.B. T.M. 53 :

- Teneinde hun eigen welzijn op het werk alsook dat van de andere op de tijdelijke of mobiele bouwplaats aanwezige personen te vrijwaren, gebruiken, onderhouden en controleren de zelfstandigen en de werkgevers, die zelf een beroepsactiviteit op de bouwplaats uitoefenen, de arbeidsmiddelen en de persoonlijke beschermingsmiddelen die zij op de bouwplaats inzetten en laten deze controleren, over het gebruik van de arbeidsmiddelen van de werkgever op de bouwplaats besluiten op dezelfde wijze als de werkgever hiertoe verplicht is :
- 1° het koninklijk besluit van 7 augustus 1992 betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen;
- 2° het koninklijk besluit van 4 mei 1999 betreffende het gebruik van mobiele arbeidsmiddelen;
- 3° het koninklijk besluit van 4 mei 1999 betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen voor het heffen of hijsen van lasten;
- 4° het koninklijk besluit van 7 augustus 1995 betreffende het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen.

Regelgeving in de praktijk

1.6.4.15. Welzijn

- De werkgevers en zelfstandigen gebruiken, onderhouden en controleren de arbeidsmiddelen en de persoonlijke beschermingsmiddelen die zij op de bouwplaats inzetten, zoals omschreven in :
 - K.B. van 12/08/1993 betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen
 - K.B. van 04/05/1999 betreffende het gebruik van mobiele arbeidsmiddelen
 - K.B. van 04/05/1999 betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen voor het heffen of hijsen van lasten

1.6.5. ALGEMENE PREVENTIE- EN COÖRDINATIEMAATREGELEN (zie bijlage 12 - toepassen v/d algemene preventie - principes - zie coördinatiedagboek)

1. De algemene maatregelen vastgesteld door de opdrachtgever en de bouwdirecties in samenspraak met de coördinator - ontwerp en de coördinator - verwezenlijking.
2. De algemene maatregelen opgelegd door de opdrachtgever in wiens inrichting activiteiten worden verricht.
3. De vereisten die voortvloeien uit wederzijdse inwerking van de activiteiten op of in de nabijheid van het terrein.
4. Specifieke coördinatiemaatregelen.
 - zie tabel in bijlage
 - de horizontale, verticale of andere verplaatsingsroute
 - interactie hefwerktuigen (afspraken en maatregelen)
 - beperken van het manueel hanteren van lasten (gebruik maken van hef - of hijswerktuigen)
 - de afbakening en inrichting van opslagzones voor gevaarlijke stoffen of producten
 - de voorwaarden voor het opslaan,verwijderen of afvoeren van aarde, afval, puin en gruis
 - het installeren van collectieve beschermingsmiddelen en tijdelijke toegangswegen
 - gebruik van beschermende installatie
 - de wissel van activiteiten op de bouwplaats (gebruik gemeenschappelijke stellingen)
 - het inrichten van de plaats
5. De algemene modaliteiten inzake de naleving van de voorschriften en maatregelen opdat de lokalen in overeenstemming zouden zijn met de voorschriften inzake veiligheid, gezondheid en arbeidsvoorwaarden).
6. De praktische inlichtingen inzake de veiligheid, evenals de afspraken, gemeenschappelijke organisatorische maatregelen.
7. De algemene modaliteiten (tijdstip, frequentie, wijze) van de afstemming en samenwerking tussen de verschillende partijen en de algemene regels van de coördinatie en het toezicht op de uitvoering ervan.
8. De algemene regels (tijdstip, frequentie) voor overleg en samenwerking tussen de werkgevers en werknemers en het verspreiden van de informatie en het toezicht op de uitvoering ervan.

ALHEEMBOUW

AFBRAAKWERKEN

- # ALHEEMBOUW

een instructienota opstelt betreffende het gebruik van de steiger

- De werkgever die werknemers tewerkstelt die zullen werken op een steiger zorgt ervoor dat deze werknemers een opleiding ontvangen noodzakelijk voor de uitvoering van o.a. volgende taken:

- nemen van maatregelen ter preventie van de risico's dat personen vallen

→ Alle werk - en loopvlakken waarbij de werknemers blootgesteld zijn aan een val van meer dan 2 m, moeten uitgerust zijn met :

- hetzij leuningen met tussenleuning en kantlijst die aansluit op de vloer
- hetzij volle of uit traliewerk bestaande panelen
- hetzij elke andere inrichting die een gelijkaardige veiligheid biedt

→ Als de aard van het werk het niet toelaat hetzij gepaste werk- of loopvloeren, hetzij collectieve beveiligings - of vangelementen te gebruiken of indien het aanbrengen van deze middelen risico's oplevert buiten verhouding met dat van het uit te voeren werk, dan wordt de veiligheid van de werknemers verzekert door het dragen van veiligheidsgordels

- Nutsleidingen :

→ Voorafgaande de afbraak van nutsleidingen moeten de nodige voorzieningen getroffen betreffende de nutsleidingen (afkoppelen van de nutsleidingen)

- Uitvoeringsmethodes

→ Bij afbraakwerken uitgerust met een knabbelaar, grijper, lepelbak, ...) zijn de veiligheidsafstanden van de machines afhankelijk van de gebruikte methode en de hoogte van het gebouw te bepalen

→ De machines ingezet voor afbraakwerken moeten te zijn van een F.O.P.S. - beveiliging (Falling Object Protection System)

→ Afbraakwerken uitgevoerd vanuit een container, opgehangen aan een kraan, gebruikt als draag - en wagen voor het manueel uitvoeren van afbraakwerken, mogen slechts in uitzonderlijke omstandigheden worden gebruikt en moeten aan de voorschriften beschreven in de artikelen 276 en 453 van de Wet van 1991 voldoen

→ Het gebruik van machines voor het dragen van werknemers, gebruik en

→ Constructies die moeilijk toegankelijk zijn, mogen geen sloopmethodes toegepast worden die de constructie geheel of gedeeltelijk in de richting van de toegankelijke zones van de constructie bij breken in de zijde kan veroorzaken

→ Voor constructies die zich in de buurt van andere constructies bevinden, moeten tegen de afbraakwerken beveiligd worden. Het is noodzakelijk een veiligheidszone en het mogelijk aanwezig van een zandbed is vereist

→ Constructies die ontvlambare producten hebben bevat (hout, ...) niet slopen door middel van een brander (lasbrander, thermische lans), tenzij passende maatregelen getroffen werden (brandblusmiddelen)

→ Om het risico van overstroming tot een minimum te beperken wordt het gebruik van machines met waternevel met voldoende druk aanbevolen (aansluiten op hoofdleiding water)

- Stutwerkzaamheden

→ Tijdens de afbraakwerken kan het noodzakelijk zijn om stutwerk te gebruiken van delen van het bestaande gebouw of bestaende gebouwen. Het is noodzakelijk te voldoen aan de voorschriften betreffende het stutten en de toe te passen technieken (spelverankerings, schuine schoring, dwarsverligger, houten schoren, ...)

- Verwijderen materiaal

→ Bij afvoer van bouwmaterialen van hogergelegen vlakken bepaalt het ARAB (art. 466) dat materiaal niet op de begane grond mag worden geworpen, bijgevolg is het gebruik van stortkokers vereist

→ Afbraakwerken waarbij gebruik wordt gemaakt van een afvalcontainer, opgehangen aan een kraan, voor het deponeren van afbraakafval, moeten voldoen aan de voorschriften vervat in het K.B. van 12/08/1993 betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen

- veiligheidsgaranties, gebruikte containers, gebruiksaanwijzing, instructies aangepast aan de karakteristieken van de kraan en het maximaal toegelaten brutogewicht, ...
- zich enkel baseren op de werking van de lastbegrenzer of lastmomentbegrenzer is niet toegelaten voor het bepalen van de maximale toegelaten lading

→ Het verwijderen van transformatoren met ASKAREL of P.C.B.'s (polychloorbifenylen) mag enkel gebeuren door aannemers erkend door de administratie van arbeidshygiëne en - geneeskunde, het afvoeren van dit giftig afval valt onder de milieuwetgeving

- Het verwijderen van asbest dient te gebeuren conform de voorschriften vervat in het K.B. van 16/03/2006 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan asbest, sloop - en verwijderingswerken van asbest of asbesthoudende materialen mogen slechts uitgevoerd worden door ondernemingen die hun bekwaamheid op dit gebied hebben bewezen
- Plaatsen waar er een risico is op blootstelling aan chemische agentia (gevaarlijke producten) of biologische agentia (bacteriën, schimmels, virussen, parasieten) moeten vooraf gedesinfecteerd worden
- Het verwijderen van bliksemafleiders en branddetectiesystemen met radioactief materiaal mag enkel gebeuren door gespecialiseerde firma's

- Gevaarlijke producten :

- Bij gebruik en opslag van gevaarlijke producten moet er rekening gehouden worden met :
 - verpakkingen
 - compatibiliteit met op de site aanwezige producten
 - maximum hoeveelheid
 - toepassing van veiligheidsomstandigheden
 - specifieke veiligheidsmaatregelen
 - bepaling van explosiegrenzen
 - reglementering omtrent verwijderen van verpakkingen
 - instructies van de fabrikant
 - IFV toelaten
 - toelaten van brandveilige materialen
 - training van het personeel
 - opslag van gevaarlijke producten
 - informatieblad van de fabrikant (zie - R&S zinnen)

ONDERWERK

- **Onverminderd de verplichtingen die voortvloeien uit de wetgeving die het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van de werkzaamheden betreft, de aannemers die overeenkomsten sluiten met het AREI, ..) passen de aannemers de algemene preventie maatregelen toe voor de arbeidsplaatsen op bouwplaatsen**

- Voorafgaandelijke

- Voorafgaandelijk onderzoek van de bouwputten of sleuven vereist betreft de al dan niet aanwezigheid van ondergrondse leidingen (informatie van de gemeente)
- Een veiligheidsplan moet toelaten de bodemgesteldheid en de bodemverontreiniging vast te stellen
- Op de plaatsen tijdens de uitgravingen van bouwputten en sleuven vermijden zijn alle nodige schikkingen vereist (taludbeschoeiingen, schoren)
- Indien de werken de stabiliteit van bepaalde constructies kunnen brengen, mogen de constructies niet worden afgebroken, na het plaatsen van doeltreffende schoringen en/of nadat de gebeurlijke on-derdelen in metselwerk of beton voldoende gehard zijn

- Uitgravingen :

- Bij taludering zijn de correcte taludhellingen te respecteren :
 - 45° voor zandgrond met minimale conische
 - 60° voor leemgrond met voldoende bescherming
 - 80° voor rotsig terrein
- Opslag van materialen naast de uitgravingen moet zo veel mogelijk worden vermeden. Indien dit toch noodzakelijk is moet een veiligheidsafstand van min 0.60 m (1,00 m bij lasten van meer dan 18 ton) gerespecteerd worden
- Bij onderschoeiingswerken zijn de maximale breedte van de onderschoeiing en de afstand tussen de volgende onderschoeiing te respecteren
- Een voldoende aantal ladders of bij voorkeur trappentorens moeten aanwezig zijn zodat men de uitgravingen op een veilige en vlugge manier kan verlaten

- Bemalingen :

- De bouwputten of sleuven moeten te allen tijde droog gehouden worden
- Indien de grondwaterverlaging de stabiliteit van bepaalde constructies in het gedrang kunnen brengen, zijn de nodige maatregelen (peilbuizen, metingen, ...) vereist die zettingen moeten vermijden
- Om de continuïteit van de bemaling te verzekeren zijn gepaste maatregelen (noodstroomgroep, toezicht, automatische melding, ...) vereist die het uitvallen van de installatie moet verhinderen

ALHEEMBOW

- Werken op hoogte :

- De val van personen, materiaal of gereedschap in de bouwput dient te worden vermeden door het aanbrengen van de reglementaire leuningen

- Werken op hoogte (in de bouwput) :

- Op basis van de algemene preventiebeginselen dient onder meer voorrang gegeven aan maatregelen inzake collectieve bescherming boven maatregelen inzake individuele bescherming
- Het gebruik van vaste steigers, rolsteigers moet gebeuren conform het K.B. - 31/08/2005 :
 - betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte
- Specifieke bepalingen betreffende het gebruik van steigers, rolsteigers :

Aandachtspunten :

- De werkgever die de steiger gebruikt wijst een bevoegd persoon aan (opleiding) voor het uitvoeren van onder andere volgende taken :
 - waken over de toepassing van de maatregelen ter preventie van de risico's van vallen of voorwerpen vallen
 - controles
- De werkgever die de steiger monteert, demonteert, moet beschikken over de gebruiksaanwijzingen
- De werkgever die de steiger monteert, demonteert, zorgt ervoor dat de bevoegde persoon een instructie krijgt over het gebruik van de steiger
- De werkgever die de steiger stelt die zullen werken op een steiger zorgt ervoor dat de steiger en de aanlegingen noodzakelijk voor de uitvoering van o.a. volgende taken :
- Het nemen van maatregelen voor de preventie van de risico's dat personen vallen
- Alle werk - en leuningen bij de werken blootgesteld zijn aan een val van meer dan 2 m, moeten uitgerust zijn met tussenleuningen die aansluit op de vloer of uit tralies bestaan
- Als de aanlegingen met tussenleuningen of uit tralies bestaan, moet de veiligheid bieden
- Als de aanlegingen met tussenleuningen of uit tralies bestaan, moet de veiligheid bieden
- of vangnetten of andere middelen risico's oplevert buiten verhouding met de risico's van de werknemers verzekert door het dragen van beschermingsmiddelen

- Gevaarlijke producten :

- Bij het gebruik van gevaarlijke producten moet de veiligheid worden met :
 - verpakkingen
 - compatibiliteit met op de site aanwezige producten
 - maximum hoeveelheid
 - toepassing in bepaalde weersomstandigheden
 - specifieke milieubepalingen
 - bepalingen met betrekking tot explosiegrenzen
 - reglementering met betrekking tot verwijderen van verpakkingen
 - instructies voor werknemers
 - IEF toelatingszone, kaden, ...
 - toelatingsprocedure tot stockruimte
 - inspraak van de werf
 - overhevelen naar andere recipiënten
 - veiligheidsinformatiebladen (M.D.S.-fiche - R&S zinnen)

ALHEEMBOUW

RUWBOUW

- **Onverminderd de verplichtingen ingevolge andere bepalingen inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk (toepassen van de Codex, het ARAB, het AREI, ..) passen de aannemers de algemene preventiebeginselen toe en de minimumvoorschriften voor de arbeidsplaatsen op bouwplaatsen (K.B. 25/01/2001 - Art. 50)**

- Werken op hoogte :

- Op basis van de algemene preventiebeginselen dient onder meer voorrang gegeven aan maatregelen inzake collectieve bescherming boven maatregelen inzake individuele bescherming
 - Wij schrijven het gebruik voor van vaste steigers gedurende de ganse uitvoeringstermijn

nodig voor de realisatie van de werken :

- water- en winddicht, rekening houdend met de aard van het bouwwerk (ruimte op locatie , complexiteit gevel, ...)

Het gebruik van vaste steigers, rolsteigers moet gebeuren conform het K.B. - 31/08/2005 :

- betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte

- betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte

Specifieke bepalingen betreffende het gebruik van steigers, rolsteigers :

Specifieke bepalingen betreffende het gebruik van steigers, rolsteigers :
Aandachtspunten :

Aandachtspunten :

- De werkgever die de steiger gebruikt wijst een bevoegd persoon aan (opleiding) voor het uitvoeren van onder andere volgende taken :

- De werkgever die de steiger gebruikt wijst een bevoegd persoon aan (opleiding) voor het uitvoeren van onder andere volgende taken :
 - waken over de toepassing van de maatregelen ter preventie van de risico's dat personen of voorwerpen vallen

- waken over de toepassing van de maatregelen ter preventie van de risico's dat personen of voorwerpen vallen
- uitvoeren van controles

- uitvoeren van controles
- De werkgever die de steiger monteert, demonteert, moet beschikken over de gebruiksaanwijzingen van de steiger

- De werkgever die de steiger monteert, demonteert, moet beschikken over de gebruiksaanwijzingen van de steiger
- De werkgever die de steiger monteert, demonteert, zorgt ervoor dat de bevoegde persoon een instructie heeft betreffende het gebruik van de steiger

- De werkgereedschapen monteert, demonteert, zorgt ervoor dat de bevoegde persoon een instructie geeft betreffende het gebruik van de steiger
- De werkgereedschapen stelt die zullen werken op een steiger zorgt ervoor dat deze werkgereedschapen ontvangen noodzakelijk voor de uitvoering van o.a. volgen-

- De werknemers die werkzaam zijn op een steiger zorgt ervoor dat deze werknemers ontvangen noodzakelijk voor de uitvoering van o.a. volgende taken:

Alle werk - en loopplatformen ter preventie van de risico's dat personen vallen uitgerust zijn met een veiligheidsnet of zijn toegestemd zijn aan een val van meer dan 2 m, moeten uitgerust zijn met een veiligheidsnet of zijn toegestemd zijn aan een val van meer dan 2 m, moeten

Alle werk - en loopplatformen die niet vastgesteld zijn aan een val van meer dan 2 m, moeten uitgerust zijn met:

- handgrepen met tuig dat vast is aanlijst die aansluit op de vloer
- een veiligheidsnet of traliewerk dat de valschade beperkt

- Het is niet mogelijk om een lijst die aansluit op de vloer
- Het is niet mogelijk om een lijst die aansluit op de vloer
- Het is niet mogelijk om een lijst die aansluit op de vloer

Als de aard van de werkzaamheden niet toelaat hetzij op een vloek- of loopvloeren, hetzij collectieve beveiligings-

Als de aard van de werking niet toelaat hetzij op een vlak-of loopvloeren, hetzij collectieve beveiligings- of vangeladders, of indien het gebruik van deze middelen risico's oplevert buiten verhou-

Als de aard van het werk niet toelaat hetzij om de werknemers te beschermen met behulp van afsluit- of loopvloeren, hetzij collectieve beveiligings- of vangeladders te gebruiken of indien het gebruik van deze middelen risico's oplevert buiten verhouding met de voordelen, moet de werkgever de veiligheid van de werknemers verzekert door het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen.

Als sommige van deze elementen niet toegankelijk zijn en de toegang ertoe ge-
vaar oplevert, kan de toelating tot het gebied door waarschuwingsborden voor ge-
vaar, en door andere maatregelen betreffende de veiligheid en gezondheidssignalisering op het werk,
en waar nodig andere elementen behoorlijk aangetast worden. De materiële elementen beletten de on-
vrijheid van deze gedeelten van de bouwplaats.

De ontwerpen in de productiefase moeten, indien de productievoorschriften dit toelaten, reeds een aantal voorzieningen omvattend van collectieve veiligheidsmaatregelen voorzien, die zijn voorzien voor leuningstaanders, ... worden, welke samen met het gebruik van de persoonlijke beschermingsmiddelen moeten leiden tot veilige werksituaties.

De ontwerpen in de productiefase moeten, indien de productievoorschriften dit toelaten, reeds een aantal voorzieningen omvattend van collectieve veiligheidsmaatregelen voorzien, die zijn voorzien voor leuningstaanders, ... worden, welke samen met het gebruik van de persoonlijke beschermingsmiddelen moeten leiden tot veilige werksituaties.

aan prefabelementen dient afhankelijk van het soort gebeuren in opslagrekken met een stabiele opstelling

Bij montage van prefabelementen dienen bijkomende hulpmiddelen te worden voorzien voor het tijdelijk in
 venwint houden van het element (steun, trek- en duwschroeven). Bij elementen behorende tot het
 standaardprogramma zijn de standaardafmetingen van de elementen met uitzondering van afmetingen
 of gewicht moet het subaannemende bureau de nodige schrijfbepalingen op de montageplaat tekenen.

Hijsvoorzieningen in het prefabelement (lussen, buizen, necapsystemen, ...) moeten samen met behulp van het geschikte aanslagmateriaal (kabels, kettingen, jukken, evenaars, ...) zorgen voor een eenvoudige en veilige manipulatie van de elementen

Bij de montage van de prefabelementen uitgevoerd vanuit hoogwerkers, moeten de werknemers zich vol-

Bij de montage van de prefabelementen uitgevoerd vanuit hoogwerkers, moeten de werknemers zich volgens de voorschriften van de fabrikanten en verhuurders, beveiligen tegen vallen, door gebruik te maken van een veiligheidsslijn die voorkomt uit de werkbak te vallen. Het gebruik van een harnasgordel met levenslijn en valdemper is niet aangewezen om de volgende redenen en gevaren :

- met die combinatie kun je toch nog 5 meter vallen en dus onderweg met obstakels in contact komen
- de redding is moeilijker en een geblokkeerde bloedcirculatie kan in 20 min tot ernstige ver-

- de redding is moeilijker en een geblokeerde bloedcirculatie kan in 20 min tot ernstige verwondingen leiden
- de bevestigingspunten aan de werkbak zijn veelal niet berekend op een val van één en

- de bevestigingspunten aan de werkbak zijn veelal niet berekend op een val van één en

soms twee personen

- de schokbelasting op de werkbak als gevolg van een val kan de hoogwerker doen kantelen

→ Werkzaamheden waarbij gebruik wordt gemaakt van een container, opgehangen aan een kraan, gebruikt als draag- en werkinrichting voor het uitvoeren van ruwbouwwerken, mogen slechts in uitzonderlijke omstandigheden gebruikt worden en moeten voldoen aan de voorschriften beschreven in de artikelen 276 en 453 van het A.R.A.B.

- gekeurd in één geheel, enkel dienstdoende voor het dragen van werknemers, gebruik en bevestiging veiligheidsharnassen, instructies, ...

- Interactie arbeidsmiddelen :

→ Wanneer twee of meer arbeidsmiddelen die dienen voor het hijsen of heffen van niet geleide lasten zodanig op een werkplek worden geïnstalleerd of gemonteerd dat hun werkgebieden elkaar overlappen, moeten passende maatregelen worden genomen om botsingen tussen de lasten en/of delen van de arbeidsmiddelen zelf te voorkomen

- Gevaarlijke producten :

→ Bij gebruik en opslag van gevaarlijke producten moet er rekening gehouden worden met :

- verpakkingen
- compatibiliteit met andere gevaarlijke producten
- maximale hoeveelheden
- toepassingsomstandigheden
- specifieke veiligheidsmaatregelen
- beperking van de toegelaten toegangsgrenzen
- rekening met het belang van de afstanden van verpakkingen
- aanwezigheid van werknemers
- aanwezigheid van een kelder (kelde) tot de procedure tot stockagering
- de werf
- naar andere informatie (S zinnen)

- Onverminderd de andere bepalingen, de voorzorgsmaatregelen welzijn van de werknemers bij de uitvoering van de werkzaamheden van de Codex, de ARBEI, ..) passen de aannemers de algemene preventiemaatregelen toe en de minimumvoorschriften op de arbeidsplaatsen op bouwplaatsen (K.B. 31/08/2005 - Art. 50)

- Werken op hoogte :

→ De algemene preventiemaatregelen dient om te worden gegeven aan maatregelen inzake bescherming boven maatregelen inzake individuele bescherming

- Wij schrijven het gebruik van vaste steigers vast voor de ganse uitvoeringstermijn nodig voor de realisatie van de werken :

* daktimmerwerken, plaatsen onderdak, plaatsen dakbedekking, dakverdichting, timmerwerken, montage neme water, vloeren, zirk, werken rekening houdend met de aard van het bouwwerk (ruimte op locatie, vorm, ligging, dakbedekking, ..)

→ Het gebruik van vaste steigers, rolsteigers moet gebeuren conform het K.B. 31/08/2005 :

- betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte

→ Specifieke bepalingen betreffende het gebruik van steigers, rolsteigers :

Aandachtspunten :

- De werkgever die de steiger gebruikt wijst een bevoegd persoon aan (opleiding) voor het uitvoeren van onder andere volgende taken :
 - waken over de toepassing van de maatregelen ter preventie van de risico's dat personen of voorwerpen vallen
 - uitvoeren van controles
- De werkgever die de steiger monteert, demonteert, moet beschikken over de gebruiksaanwijzingen van de fabrikant
- De werkgever die de steiger monteert, demonteert, zorgt ervoor dat de bevoegde persoon een instructienota opstelt betreffende het gebruik van de steiger
- De werkgever die werknemers tewerkstelt die zullen werken op een steiger zorgt ervoor dat

deze werknemers een opleiding ontvangen noodzakelijk voor de uitvoering van o.a. volgende taken :

- nemen van maatregelen ter preventie van de risico's dat personen vallen

→ Alle werk - en loopvlakken waarbij de werknemers blootgesteld zijn aan een val van meer dan 2 m, moeten uitgerust zijn met :

- hetzij leuningen met tussenleuning en kantlijst die aansluit op de vloer
- hetzij volle of uit traliewerk bestaande panelen
- hetzij elke andere inrichting die een gelijkaardige veiligheid biedt

→ Bij gebruik aan leuningen op daken zijn volgende belastingen afhankelijk van de dakhelling te voorzien:

- Leuningen: belastingen klasse A: Norm prEN 13374:1998
 - Statische belasting: als afscherming van het horizontale werkoppervlak of op hellende daken met een helling kleiner dan 10°
 - de geheel van de boven- en tussenleuning moet kunnen weerstaan aan een horizontale kracht van 30 kg zonder vervorming
 - de tussenleuning moet kunnen weerstaan aan een horizontale kracht van 20 kg
 - het leuningsysteem moet kunnen weerstaan aan een verticale kracht van 100 kg op de bovenkant van de leuning zonder vervorming
 - de tussenleuning van de boven- en tussenleuning moet kunnen weerstaan aan een horizontale kracht van 30 kg met een max. doorbuiging van 35 mm
 - de tussenleuning moet kunnen weerstaan aan een horizontale kracht van 20 kg met een max. doorbuiging van 35 mm
- Leuningen: belastingen klasse B: Norm prEN 13374:1998
 - Statische belasting: voor het opvangen van een val van een hellend dak met een helling groter dan 10° maar kleiner dan 45°
 - het leuningsysteem moet volgende dynamische krachten kunnen opnemen:
 - * 2000 joule op 200 mm boven het laagste punt van het leuningsysteem
 - * de maximale valhoogte: geen limiet
 - * de maximale valhoogte: beperkt tot 2 m (valhoogte: verticale afstand gemeten tussen het werkoppervlak en het contactoppervlak na de val)
- specifieke eisen:
 - * de loodrecht op het werkoppervlak gemeten afstand t.o.v. de bovenkant van het leuningsysteem moet minimaal 1 m zijn
 - * het opvangvlak moet een voorwerp van 250mm niet doorlaten

Leuningen: belastingen Klasse C: Norm prEN 13374:1998

- Zware dynamische belasting: voor het opvangen van een val van een hellend dak met een helling groter dan 45° maar kleiner dan 60°
- het leuningsysteem moet volgende dynamische krachten kunnen opnemen:
 - * 2200 joule op 200 mm boven het laagste punt van het leuningsysteem
 - * de maximale valhoogte: beperkt tot 1 m (valhoogte: verticale afstand gemeten tussen het werkoppervlak en het contactoppervlak na de val)
- specifieke eisen:
 - * de loodrecht op het werkoppervlak gemeten afstand t.o.v. de bovenkant van het leuningsysteem moet minimaal 1 m zijn
 - * het opvangvlak mag een voorwerp van 100mm niet doorlaten

→ Indien het niet mogelijk is collectieve beveiligingselementen zoals leuningen of elke andere inrichting die een gelijkaardige veiligheid biedt aan te brengen of er gevaar bestaat over deze beveiligingselementen te vallen, dan worden vangelementen aangebracht :

- hetzij vloeren of gelijkwaardige collectieve vangelementen, die een werknemer kunnen opvangen voordat hij een vrije val van verricht van meer dan 3 m
- hetzij netten of gelijkwaardige collectieve vangelementen, die een werknemer kunnen opvangen voordat hij een vrije val van verricht van meer dan 6 m. De vrije valhoogte wordt gemeten bij het laagste punt van het vangelement

→ Als de aard van het werk het niet toelaat hetzij gepaste werk- of loopvloeren, hetzij collectieve beveiligings-

ALHEEMBOUW

of vangelementen te gebruiken of indien het aanbrengen van deze middelen risico's oplevert buiten verhouding met dat van het uit te voeren werk, dan wordt de veiligheid van de werknemers verzekert door het dragen van veiligheids gordels of - harnessen

- Uitvoeringsmethodes

- Bij dakwerken uitgevoerd vanuit hoogwerkers, moeten de werknemers zich volgens de voorschriften van de fabrikanten en verhuurders, beveiligen tegen vallen, door gebruik te maken van een veiligheidslijn die voorkomt uit de werkbak te vallen. Het gebruik van een harnasgordel met levenslijn en valdemper is niet aangegeven om de volgende redenen en gevaren :
 - met die combinatie kun je toch nog 5 meter vallen en dus onderweg met obstakels in contact komen.
 - de redding is moeilijker en een geblokkeerde bloedcirculatie kan in 20 min tot ernstige verwondingen leiden
 - de bevestigingspunten aan de werkbak zijn veelal niet berekend op een val van één en soms twee personen
 - de schokbelasting van de werkbak als gevolg van een val kan de hoogwerker doen kantelen
- Dakwerken waarbij gebruik wordt gemaakt van een container, opgehangen aan een kraan, gebruikt als draag- en werkinrichting voor dakwerken, mogen slechts in uitzonderlijke omstandigheden gebruikt worden en moeten de voorschriften beschreven in de artikelen 276 en 453 van het A.R.A.B.
 - gekwalificeerde personen opende voor het dragen van werknemers, gebruik en beveiliging van dergelijke constructies, ...

- Gevaarlijke producten :

- Bij gebruik en omgang met gevaarlijke producten moet rekening gehouden worden met :

- de informatie die wordt gegeven met op de site aanwezig is op de verpakkingen

- de mate van gevaar en de hoeveelheid

- de manier van gebruik in het werk

- de manier van verpakkingen

- de manier van gebruik van de werknemers

- de manier van gebruik van de kelder, ...)

- de manier van gebruik van de stockageruimte

- de manier van gebruik van de transport op de werf

- overhevelen naar andere recipiënten

- de manier van gebruik van de veiligheidsinformatiebladen (M.D.S.-fiche)

WETEN EN BINNENSCHRIJVEN

- **Onverminderd de richtlijnen ingevolge andere bepalingen inzake de veiligheid van de werknemers bij de uitvoering van hun werk (toepassen van de Codex, het ARAB, het AREI, ..) passen de aannemers de algemene preventiebeginselen toe en de minimumvoorschriften voor de werkplaatsen op bouwplaatsen (K.B. 25/01/2001 - A. 150)**

ALHEEMBOW

- Werken op hoogte

- Op basis van de algemene preventiemaatregelen dient ondermeer voorrang gegeven aan maatregelen inzake collectieve bescherming boven maatregelen inzake individuele bescherming
 - Wij schrijven het gebruik van vaste steigers voor gedurende de ganse uitvoeringstermijn nodig voor de realisatie van de werken :
 - plaatsing buitenschrijnwerk (ramen, beglazing, ...), timmerwerken, rekening houdend met de aard van het bouwwerk (ruimte op locatie, complexiteit, gevel, ...)
- Het gebruik van vaste steigers, rolsteigers moet gebeuren conform het K.B. - 31/08/2005 :
 - betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte
- Specifieke bepalingen betreffende het gebruik van steigers, rolsteigers :
 - Aandachtspunten :
 - De werkgever die de steiger gebruikt wijst een bevoegd persoon aan (opleiding) voor het uitvoeren van onder andere volgende taken :

- waken over de toepassing van de maatregelen ter preventie van de risico's dat personen of voorwerpen vallen
 - uitvoeren van controles
 - De werkgever die de steiger monteert, demonteert, moet beschikken over de gebruiksaanwijzingen van de fabrikant
 - De werkgever die de steiger monteert, demonteert, zorgt ervoor dat de bevoegde persoon een instructienota opstelt betreffende het gebruik van de steiger
 - De werkgever die werknemers tewerkstelt die zullen werken op een steiger zorgt ervoor dat deze werknemers een opleiding ontvangen noodzakelijk voor de uitvoering van o.a. volgende taken :
 - nemen van maatregelen ter preventie van de risico's dat personen vallen
- Alle werk - en loopvlakken waarbij de werknemers blootgesteld zijn aan een val van meer dan 2 m, moeten uitgerust zijn met :
- hetzij leuning met tussenleuning en kantlijst die aansluit op de vloer
 - hetzij volle of uit traliewerk bestaande panelen
 - hetzij elk ander systeem dat een gelijkaardige veiligheid biedt
- Als de aard van het werk het gebruik van tijdelijke werk- of loopvloeren, hetzij collectieve beveiligings- of vangelementen te gebruiken vereist, moet de aannemer het gebruik van deze middelen risico's oplevert buiten verhouding met dat van het gebruik van steigers, de veiligheid van de werknemers verzekert door het dragen van veiligheidsgordels.
- Voorziene collectieve bescherming moet worden toegepast op de lage raamopeningen, balkonterrassen, mogen enkel verwijdert worden indien voldoende beschermingen worden aangebracht
- Als sommige gedeeltes van de bouwplaats niet toegankelijk zijn en de toegang ertoe gevaar oplevert voor de werknemers, worden deze gedeeltes aangeduid door waarschuwingsborden voor gevaar, overeenkomstig de bepalingen betreffende de veiligheids- en gezondheidssignalisering op het werk, en worden ze als gevaarlijke elementen behoorlijk afgegrensd. Deze materiële elementen beletten de onvrijwillige toegang tot de gedeeltes van de bouwplaats.

TECHNIEKEN (en)

Brandbestrijdingsinstallaties)

- **Onverminderd de verplichtingen van de werkgever, het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van de werkzaamheden, de Codex, de wet van 1994 (Codex, wet van 1994, ..) passen de aannemers de algemene preventie maatregelen minimumvoorschriften toe op de werkplaatsen op bouwplaatsen (Codex, wet van 1994, .. - Art. 50)**

- **Werken op hoogte**
 - De basis van de algemene preventiemaatregelen dient op basis van de kennis gegeven aan maatregelen inzake veiligheid en bescherming boven maatregelen inzake individuele bescherming
 - De werknemers op vaste steigers, rolsteigers moet gebeuren overeenkomstig de wet van 31/08/2005 :
 - betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen voor werkzaamheden op hoogte

Aandachtspunten :

- De werkgever die de steiger gebruikt wijst een bevoegd persoon aan (opleiding) voor het uitvoeren van onder andere volgende taken :
 - waken over de toepassing van de maatregelen ter preventie van de risico's dat personen of voorwerpen vallen
 - uitvoeren van controles
 - De werkgever die de steiger monteert, demonteert, moet beschikken over de gebruiksaanwijzingen van de fabrikant
 - De werkgever die de steiger monteert, demonteert, zorgt ervoor dat de bevoegde persoon een instructienota opstelt betreffende het gebruik van de steiger
 - De werkgever die werknemers tewerkstelt die zullen werken op een steiger zorgt ervoor dat deze werknemers een opleiding ontvangen noodzakelijk voor de uitvoering van o.a. volgende taken :
 - nemen van maatregelen ter preventie van de risico's dat personen vallen

- Alle werk - en loopvlakken waarbij de werknemers blootgesteld zijn aan een val van meer dan 2 m, moeten uitgerust zijn met :
- hetzij leuningen met tussenleuning en kantlijst die aansluit op de vloer
 - hetzij volle of uit traliewerk bestaande panelen

- hetzij elke andere inrichting die een gelijkaardige veiligheid biedt
- Als de aard van het werk het niet toelaat hetzij gepaste werk-of loopvloeren, hetzij collectieve beveiligings- of vangelementen te gebruiken of indien het aanbrengen van deze middelen risico's oplevert buiten verhouding met dat van het uit te voeren werk, dan wordt de veiligheid van de werknemers verzekert door het dragen van veiligheidsgordels of -harnassen

PLEISTERWERKEN, SCHILDERWERKEN EN DECORATIEWERKEN

- **Onverminderd de verplichtingen ingevolge andere bepalingen inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk (toepassen van de Codex, het ARAB, het AREI, ..) passen de aannemers de algemene preventiebeginselen toe en de minimumvoorschriften voor de arbeidsplaatsen op bouwplaatsen (K.B. 25/01/2001 - Art. 50)**

- Werken op hoogte :

- Op basis van de algemene preventiebeginselen dient onder meer voorrang gegeven aan maatregelen inzake collectieve bescherming en slechts indien nodig maatregelen inzake individuele bescherming
 - Wij schermen af de steigers voor gedurende de ganse uitvoeringstermijn
 - nodig voor werken :
 - pleisterwerken, binnen - en buitenschilderwerken, ... reke-
 - aard van het bouwwerk (ruimte op locatie, complexiteit
- Specifieke bepalingen voor het gebruik van steigers, rolsteigers :
 - Aandachtspunten :
 - die de steiger gebruikt wijst een bevoegd persoon aan (opleiding) voor het
 - onder andere volgende :
 - waken over de naleving van de maatregelen ter preventie van de risico's dat personen vallen
 - moet beschikken over de gebruiksaan-
 - monteur zorgt ervoor dat de bevoegde persoon
 - opstelt betreffende de steiger
 - over die werknemers tewerkstellen op werken op een steiger zorgt ervoor dat
 - werknemers een opleiding ontvangen voor de uitvoering van o.a. volgen-
 - de taken :
 - nemen van maatregelen tegen de risico's dat personen vallen
- Alle loopvlakken waarbij de werknemers blootgesteld zijn aan val van meer dan 2 m, moeten
 - met :
 - hetzij leuning met tussenleuning en kantlijnen op de vloer
 - hetzij volle of uit traliewerk bestaande panelen
 - hetzij elke andere inrichting die een gelijkaardige veiligheid biedt
- Als de aard van het werk het niet toelaat hetzij gepaste werk-of loopvloeren, hetzij collectieve beveiligings- of vangelementen te gebruiken of indien het aanbrengen van deze middelen risico's oplevert buiten verhouding met dat van het uit te voeren werk, dan wordt de veiligheid van de werknemers verzekert door het dragen van veiligheidsgordels of -harnassen

ALHEEMBouw

- Uitvoeringsmethodes

- Bij schilder- of decoratiewerken uitgevoerd vanuit hoogwerkers, moeten de werknemers zich volgens de voorschriften van de fabrikanten en verhuurders, beveiligen tegen vallen, door gebruik te maken van een veiligheidslijn die voorkomt uit de werkbak te vallen. Het gebruik van een harnasgordel met levenslijn en valdemper is niet aangewezen om de volgende redenen en gevaren :
 - met die combinatie kun je toch nog 5 meter vallen en dus onderweg met obstakels in contact komen
 - de redding is moeilijker en een geblokkeerde bloedcirculatie kan in 20 min tot ernstige verwondingen leiden
 - de bevestigingspunten aan de werkbak zijn veelal niet berekend op een val van één en soms twee personen
 - de schokbelasting op de werkbak als gevolg van een val kan de hoogwerker doen kantelen

LIFTEN

- **Onverminderd de verplichtingen ingevolge andere bepalingen inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk (toepassen van de Codex, het ARAB, het AREI, ..) passen de aannemers de algemene preventiebeginselen toe en de minimumvoorschriften voor de arbeidsplaatsen op bouwplaatsen (K.B. 25/01/2001 - Art. 50)**

- Werken op hoogte :

- Op basis van de algemene preventiebeginselen dient onder meer voorrang gegeven aan maatregelen inzake collectieve bescherming boven maatregelen inzake individuele bescherming
- Het gebruik van vaste steigers, rolsteigers moet gebeuren conform het K.B. - 31/08/2005 :
 - betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte
- Specifieke bepalingen betreffende het gebruik van steigers, rolsteigers :
Aandachtspunten :
 - De werkgever moet gebruik wijst een bevoegd persoon aan (opleiding) voor het uitvoeren van volgende taken :
 - de toepassing van de maatregelen ter preventie van de risico's van vallen
 - De werkgever moet, demonteert, moet beschikken over de gebruiksaanwijzingen
 - De werkgever die steiger demonteert, zorgt ervoor dat de bevoegde persoon een veilig opstapgebruik van de steiger
 - De werkgever die werknemers op een steiger zorgt ervoor dat de werknemers een opvangnetten noodzakelijk voor de uitvoering van o.a. volgende taken
- Alle werk - plaatsen waarbij de hoogte van de val is meer dan 2 m, moeten uitgerust zijn met een veiligheidsnet of een veiligheidsaansluit op de vloer
- Als de werkgever niet kan garanderen dat een veiligheidsnet of een veiligheidsaansluit op de vloer die een voldoende veiligheid biedt
- Als de werkgever niet kan garanderen dat een veiligheidsnet of een veiligheidsaansluit op de vloer die een voldoende veiligheid biedt, hetzij collectieve beveiligings- of persoonlijke beschermingsmiddelen of indien het aanbrengen van persoonlijke beschermingsmiddelen risico's oplevert buiten verhouding tot het uit te voeren werk, dan wordt de werknemers verzekert door het dragen van veiligheidsgordels of - harnessen

BEVEILIGINGSAANLEG EN WEGENIS

- **Onverminderd de verplichtingen ingevolge andere bepalingen inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk (toepassen van de Codex, het ARAB, het AREI, ..) passen de aannemers de algemene preventiebeginselen toe en de minimumvoorschriften voor de arbeidsplaatsen op bouwplaatsen (K.B. 25/01/2001 - Art. 50)**

ALFHEEMBLOUW

- Voorafgaand onderzoek :

- Voorafgaand aan de graafwerken van de bouwputten of sleuven is een onderzoek vereist betreffende de aanwezigheid van ondergrondse leidingen (informeren bij gemeente)
- Een grondonderzoek moet toelaten de bodemgesteldheid en mogelijke bodemverontreiniging vast te stellen
- Om inkalvingen tijdens de uitgravingen van bouwputten of sleuven te vermijden zijn alle nodige schikkingen vereist (taluds, beschoeiingen, schoren)
- Indien de graafwerken de stabiliteit van bepaalde constructies in het gedrang kunnen brengen, mogen deze pas aanvangen, na het plaatsen van doeltreffende schoringen of stutten en/of nadat de gebeurlijke onderschoeiingen in metselwerk of beton voldoende gehard zijn

- Uitgravingen :

- Bij taludering zijn de correcte taludhellingen te respecteren :
 - 45° voor zandgrond met weinig cohesie
 - 60° voor zandgrond met voldoende cohesie
 - 80° voor rotsig terrein
- Opslag van materialen naast de uitgravingen moet zo veel mogelijk worden vermeden. Indien dit toch nood-

zakelijk is moet een veiligheidsafstand van min 0.60 m (1,00 m bij lasten van meer dan 18 ton) gerespecteerd worden

→ Een voldoende aantal ladders of bij voorkeur trappentorens moeten aanwezig zijn zodat men de uitgravingen op een veilige en vlugge manier kan verlaten

- Bemalingen :

→ De bouwputten of sleuven moeten te allen tijde droog gehouden worden

→ Indien de grondwaterverlaging de stabiliteit van bepaalde constructies in het gedrang kunnen brengen, zijn de nodige maatregelen (peilbuizen, metingen, ...) vereist die zettingen moeten vermijden

→ Om de continuïteit van de bemaling te verzekeren zijn gepaste maatregelen (noodstroomgroep, toezicht, automatische melding, ...) vereist die het uitvallen van de installatie moet verhinderen

- Putten en sleuven : (diepte > 1,20 m)

→ De val van personen of materiaal in putten of sleuven moeten vermeden worden door het aanbrengen van de reglementaire leuning

- Putten en sleuven : (diepte < 1,20 m)

→ De val van personen of materiaal in putten of sleuven moet vermeden worden door het aanbrengen van signalisatie conform het Reglement betreffende de veiligheids- en gezondheidssignalering op het werk

1.7. ORGANIGRAM AANNEMERS EN COÖRDINATIESTRUCTUUR.

1.7.1. Betrokken aannemers

Gepland aantal ondernemingen en zelfstandigen	aantal
Reeds geselecteerde ondernemingen	(*)

(*)Aangezien het een project van lange duur betreft is het onmogelijk nu reeds een volledige lijst te geven van alle aannemers die op het project aanwezig zullen zijn. De periodiek bijgewerkte lijst van aannemers en leveranciers bevat de coördinaten van deze bedrijven, de contactpersonen en in het kort de beschrijving van hun activiteiten. **Zie bijlage I.**

1.7.2. Coördinatieplatform

Voor het eigenlijk opstarten van de werf, zal door de coördinator-verwezelijking, een voorafgaand coördinatie-platform, georganiseerd worden, teneinde tot een goede samenwerking tussen de verschillende tussenkomende partijen te komen.

Om te weten wie op deze vergadering moet uitgenodigd worden, zal de coördinator-verwezelijking zich baseren op de gegevens die hij ontvangen heeft van de coördinator-ontwerp en die vermeld zijn in het ontwerp van het veiligheidsplan.

In ieder geval zullen volgende partijen worden uitgenodigd:

1. de opdrachtgever of zijn vertegenwoordiger
2. de verschillende reeds gekende aannemers en zelfstandigen
3. de eventuele bouwdirectie belast met de bouw
4. de bouwdirectie belast met de controle
5. indien nodig de preventieadviseur
6. ieder andere persoon door de opdrachtgever aangeduid

Tijdens het coördinatieplatform zullen minstens volgende punten worden besproken:

1. De voorstelling van de bouwdirectie, de coördinator-verwezelijking, de tussenkomende partijen, eventuele externe diensten (technische inspectie, NAVB, brandweer, etc.)
2. Het overlopen van de plannen en de termijnen (zie ook de eerste fase)
3. Het bespreken van het veiligheidsplan en het gezondheidsplan
4. Het bespreken van het bouwreglement en de afspraken met de aannemers van de tussenkomende partijen (dit reglement moeten reeds reeds bekend zijn)
5. Het overlopen van de taken en verantwoordelijkheden (H.B.O., incidenten en arbeidsongevallen).
6. Het maken van afspraken over de veiligheid op de bouwplaats (zie bijlage ...)
7. Het maken van afspraken over de veiligheid van niet-werknemers of zelfstandigen op de bouwplaats.
8. varia

1.7.3. Opvolging van de ondernemingen op de bouwplaats

Iedere nieuw aangestelde aannemer of zelfstandige, die niet op het coördinatie-platform aanwezig was, moet vooraleer hij de werkzaamheden op de bouwplaats aanvat het VGM charter ondertekenen. Het model VGM zie bijlage 11.

1.7.4. Veiligheidsvoorlichting

Elke persoon die op deze bouwplaats werkzaamheden moet uitvoeren zal minstens voor de aanvang van zijn activiteiten, en verder éénmaal per jaar een "veiligheidsvoorlichting" bijwonen. De plaats, datum en het uur worden vastgelegd door de aannemer, in overleg met de veiligheidscoördinator.

Tijdens deze "veiligheidsvoorlichting" zal de volgende informatie worden besproken :

- de algemene en specifieke informatie omtrent de veiligheid op de bouwplaats
- de op de werknemers toepasselijke preventiemaatregelen opgenomen in dit veiligheidsplan

1.7.5. Toolboxmeetings.

De toolboxmeetings worden minstens 1 x per maand (per ploeg) gehouden met de eigen werknemers en/of met werknemers uit de onderaanneming(en). Indien een aannemer niet deelneemt aan de toolboxmeeting van de hoofdaannemer, dan moet hij die zelf organiseren.

De data en het uur worden afgesproken in overleg met de bedrijfsleiding. De leidinggevende maakt een kort verslag, met aanwezigheidslijst, op en overhandigt een kopie aan de veiligheidscoördinator.

Verslag toolboxmeeting: Zie bijlage 07.

1.7.6. De Coördinatiestructuur - **vt**

1.7.6.1. Doel

Een coördinatiestructuur wordt opgericht op alle bouwplaatsen waarvan :

- hetzij, het vermoedelijk werkvolume meer dan 5000 mandagen bedraagt ;

- hetzij de prijs van de totale werken, geschat door de bouwdirectie belast met liet ontwerp, 2.500.000 E, BTW niet meegerekend, bedraagt ;
- en waar ten minste drie aannemers gelijktijdig werken uitvoeren.

Op gemotiveerd verzoek van de coördinator-verwezenlijking organiseert de opdrachtgever een coördinatiestructuur op andere dan de hiervoor geciteerde bouwplaatsen.

De coördinatiestructuur draagt bij tot de organisatie van de coördinatie op de bouwplaats door:

1. de informatie, de raadpleging en de communicatie tussen de verschillende intervenanten te vereenvoudigen;
2. een efficiënt overleg te organiseren tussen de tussenkomende partijen in verband met de toepassing van de preventie-maatregelen op de bouwplaats;
3. elke betwisting of onduidelijkheid inzake de naleving van de preventiemaatregelen op de bouwplaats op te lossen;
4. adviezen inzake veiligheid en gezondheid te geven.

1.7.6.2. Inhoud

De coördinatiestructuur is samengesteld uit:

1. de opdrachtgever of zijn vertegenwoordiger;
2. de coördinator-verwezenlijking;
3. de aanwezige aannemers of hun vertegenwoordigers;
4. de bouwdirectie belast met de uitvoering van de werken;
5. de bouwdirectie belast met de controle van de uitvoering van de werken;
6. een vertegenwoordiger van elk Comité van Veiligheid en Gezondheid op het werk, of bij ontstentenis, van elke syndicale afvaardiging van de op de bouwplaats aanwezige ondernemingen;
7. indien nodig, de preventieadviseur van de opdrachtgever of de op de bouwplaats aanwezige aannemers;
8. twee vertegenwoordigers van het Comité van Preventie en Bescherming op het werk van de onderneming van de opdrachtgever, wanneer de tijdelijke of permanente bouwplaats of de in een instelling of een site waar de opdrachtgever personeel tewerkstelt en waar de bouwactiviteiten plaatsvinden, een comité, heeft opgericht;
9. iedere andere persoon die door de opdrachtgever wordt uitgenodigd.

De coördinator-verwezenlijking zit de coördinatie van de bouwplaats voor. Hij kan worden benoemd op eigen initiatief of op gemotiveerd verzoek van een lid of van de met het toezicht belaste ambtenaar.

Commentaar

In de bouwnijverheid worden alle opdrachten uitgevoerd door de vakbondsafvaardiging en de werkgever en/of zijn afgevaardigde.

1.7.6.3. Coördinatiestructuur

Artikel 1

De coördinatiestructuur vergadert op de bouwplaats:

***Zevenkerken 4
Brugge***

De opdrachtgever stelt voor de coördinatie nodige lokalen ter beschikking van de coördinatie.

Artikel 2

De coördinatiestructuur is als volgt samengesteld:

1. opdrachtgever/vertegenwoordiger: *VZW Sint-Andriessdijk (Wink) vertegenwoordigd door: Luky M. Mebbo (Alheembouw)*
2. coördinator-verwezenlijking: *Kubiek BVBA vertegenwoordigd door: Pedro Megens*
3. aannemers/vertegenwoordigers:

0	vertegenwoordigd door :	0
0	vertegenwoordigd door :	0
0	vertegenwoordigd door :	0
0	vertegenwoordigd door :	0
0	vertegenwoordigd door :	0
0	vertegenwoordigd door :	0
0	vertegenwoordigd door :	0
0	vertegenwoordigd door :	0
.....	vertegenwoordigd door :	
.....	vertegenwoordigd door :	
.....	vertegenwoordigd door :	
.....	vertegenwoordigd door :	
.....	vertegenwoordigd door :	
.....	vertegenwoordigd door :	

4. bouwdirectie belast met de uitvoering:		vertegenwoordigd door :	
5. bouwdirectie belast met de controle (arch.):		vertegenwoordigd door :	
5. bouwdirectie belast met de controle (arch.):	<i>Gino Debruyne & architecten</i>	vertegenwoordigd door :	<i>Gino Debruyne</i>
6. bouwdirectie belast met de controle (stab.):		vertegenwoordigd door :	
6. vertegenwoordiger(s) Comité(s) voor Preventie en Bescherming op het werk:		vertegenwoordigd door :	
7. (indien nodig) preventieadviseurs van de opdrachtgever(s)/aannemers		vertegenwoordigd door :	
		vertegenwoordigd door :	
8. andere personen:		vertegenwoordigd door :	
		vertegenwoordigd door :	

Artikel 3

De coördinatiestructuur heeft als opdracht bij te dragen tot de coördinatie op de bouwplaats door, inzonderheid:

1. te zorgen voor een vereenvoudiging van de raadpleging van de verschillende tussenkomende partijen evenals van hun onderlinge communicatie;
2. te zorgen voor een efficiënt overleg tussen de verschillende partijen omtrent de toepassing van de preventiemaatregelen op de bouwplaats;
3. te zorgen voor de regeling van elke hinder op de bouwplaats inzake de naleving van de preventiemaatregelen op de bouwplaats;
4. adviezen inzake veiligheid en gezondheid te geven.

Artikel 4

De coördinator-verwezenlijking zit de coördinatiestructuur voor.

Artikel 5

De coördinator-verwezenlijking roept de coördinatie op tot eigen initiatief samen met het gemotiveerd verzoek van een lid of van de met het toezicht belaste ambtenaar.

Artikel 6

Ten minste 8 dagen voor elke vergadering wordt de uitnodiging aan de leden toegezonden.
De uitnodiging vermeldt plaats, datum en agenda van de vorige vergadering.

ALHEEMBouw

HOOFDSTUK II.

ORGANISATIE VAN DE VEILIGHEID & GEZONDHEID

2.1. INTERNE COMMUNICATIE, VOORLICHTING EN INSTRUCTIE.

2.1.1. Onthaal van de werknemers op de bouwplaats.

Elke werknemer die op de bouwplaats wordt tewerkgesteld zal op de hoogte worden gebracht van de veiligheids- en gezondheidsvoorschriften die gelden op deze bouwplaats.

Veiligheidsvoorlichting.

Elke persoon die op deze bouwplaats werken moet uitvoeren zal minstens voor de aanvang van zijn activiteiten, en verder éénmaal per jaar een "veiligheidsvoorlichting" bijwonen.

Toolboxmeetings.

De toolboxmeetings worden minstens 1 x per maand (per ploeg) gehouden met de eigen werknemers en/of met werknemers uit de onderaanneming(en). Indien een aannemer niet deelneemt aan de toolboxmeeting van de hoofdaannemer, dan moet hij die zelf organiseren.

2.1.2. Vergaderingen werfororganisatie, afdelingsvergaderingen.

De uitvoerende partijen verbinden zich ertoe deel te nemen op deze maandelijkse vergaderingen. Deze vergaderingen kunnen ook worden bijgewoond door een vertegenwoordiger van de Technische en medische Arbeidsinspectie en het N.A.V.B.

2.2. Wettelijke keuringen (zie bijlage 1) en naleving van de arbeidsmiddelen en PBM's

Bijzondere aandacht dient besteed te worden aan de volgende wettelijke opdrachten:

- a) de oplevering en periodieke keuring van de veiligheid van de werkmiddelen;
- b) de oplevering van installaties en apparaten voor elektrische veiligheid zoals voorzien in de Wet op het welzijn en zijn uitvoeringsbesluiten, meer bepaald de naleving inzake de veiligheidsmiddelen.
- c) Het gelijkvormigheidsonderzoek van elektrische installaties conform de artikelen 270 en 272 van het AREI (Algemeen reglement op de elektrische installaties);
- d) de oplevering van de PBM's en de bepalingen in de wet en zijn uitvoeringsbesluiten, en meer bepaald in het KB. Van 13 juni 2005 betreffende de gebruiksaanwijzingen van de veiligheidsmiddelen.

2.3. Verplichte naleving

Deze voorschriften verzoeken de aannemer en de werknemers die voortvloeien uit:

- de wetten en reglementen die van toepassing zijn op het gebied van veiligheid en milieu op datum van uitvoering van het contract.
- de voorschriften van de N.A.V.B. en het AREI.
- de voorschriften van de werkmiddelen.

De controle van de naleving van de veiligheidsvoorschriften gebeurt op de werf hiërarchische lijn.

De opdrachtgever, de veiligheidscoördinator behoudt het recht voor iedere persoon die de veiligheidsvoorschriften niet naleeft, andere personen in gevaar te brengen die onder invloed van drank of overdreven enthousiasme de werf te zenden en hem de toegang tot de werf te weigeren.

De opdrachtgever, bouwdirectie en de veiligheidscoördinator hebben steeds het recht:

ALHEEMBOW

de werkzaamheden en de naleving van de verplichtingen inzake veiligheid en gezondheid te controleren. Na ingebreke melding aan de aannemer, de werkzaamheden te stopzetten indien naar haar mening het niet is, de werkmiddelen / of werkmensen zelf of de wijze van uitvoering onaanvaardbare risico's inhoudt voor de menselijke uitrusting of omgeving. De werkmiddelen mogen slechts opnieuw hervat worden nadat de aannemer bewezen heeft bekwaam te zijn om in normale en veilige omstandigheden te werken.

- om zelf de nodige maatregelen inzake veiligheid en gezondheid te treffen, op kosten van de aannemer die in gebreke is gebleven.

Iedere werknemer heeft de plicht tekortkomingen of onveilige situaties, waarvan hijzelf de oorzaak niet is, onmiddellijk (schriftelijk) te melden. Elke melding zal met de nodige aandacht door de opdrachtgever of de veiligheidscoördinator worden geregistreerd in het coördinatie-dagboek. De noodzakelijke acties zullen ondernomen worden om een bevredigende oplossing te bieden voor het gestelde probleem. Indien de oplossing als onvoldoende wordt ervaren, zal het punt besproken worden tijdens de eerstvolgende veiligheidsvergadering op de bouwplaats.

HOOFDSTUK III.

PREVENTIEMAATREGELEN

3.1. ALGEMENE PREVENTIEMAATREGELEN

Onverminderd de verplichtingen die zij hebben ingevolge andere bepalingen inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, passen de aannemers de algemene preventiebeginselen toe bedoeld in artikel 5 van de wet, alsmede de hierna bedoelde **ALGEMENE PREVENTIEMAATREGELEN**, voor zover er geen specifieke of strengere bepalingen zijn opgenomen in dit veiligheids- en gezondheidsplan.

ALGEMENE MINIMUMVOORSCHRIFTEN - zie bijlage KB tijdelijke of mobiele bouwplaatsen

VOOR DE ARBEIDSPLAATSEN OP BOUWPLAATSEN

3.2. BOUWPLAATSMATREGELEN (reglement)

3.2.1. De algemene maatregelen

Deze maatregelen vloeien voort uit de maatregelen opgelegd door de eigenaar in of nabij wiens inrichting bouwactiviteiten worden verricht.

3.2.2. Organisatie V.G.M. (Veiligheid)

- De coördinator verwezenlijking heeft de verantwoordelijkheid van de VGM voor het geheel van de werkzaamheden. Overeenkomsten tussen verschillende ondernemingen. Veiligheid en Milieu op de bouwplaats moeten eerst door de coördinator verwezenlijking worden geregeld.
- Elke onderneming moet voorafgaand aan het starten van de werkzaamheden een VGM-plan tijdens een geplande INTRODUCTIEVERGADERING (coördinatieplatform) met de coördinator verwezenlijking bespreken.
- De uitvoerende partijen verwezenlijking moeten aanwezig zijn bij elke COÖRDINATIEVERGADERING VGM gehouden door de coördinator verwezenlijking.
- Elke onderneming aan wie een taak is toegewezen moet de veiligheidsverantwoordelijke aan te duiden die gedurende de werkzaamheden verantwoordelijk is voor de veiligheid.
- Elke onderneming moet voorafgaand aan het starten van de werkzaamheden (meetings), op de bouwplaats, met al haar personeel, waarbij speciale aandacht moet worden besteed aan de veiligheid. Zij overhandigt een kopie van het verslag / de aanwezigheidslijst aan de coördinator verwezenlijking.
- Elke onderneming moet ervoor zorgen dat de werknemers de nodige opleiding, training en lichamelijke geschiktheid bezitten om de hen opgelegde veiligheidsverantwoordelijkheden in veiligheid te kunnen uitvoeren en het bijhorend materieel te gebruiken en te onderhouden op volstrekt veilige wijze. Op vraag van de coördinator verwezenlijking moet zij de nodige stukken ter staving voorleggen.
- De personeelsleden van de aannemers mogen slechts aangetroffen worden op de door de aannemers voorziene werkplaatsen.

3.2.3. Noodprocedures

- Van elk arbeidsongeval of schadegeval moet de dag van het voorval af een onderzoeksrapport aan de coördinator verwezenlijking overhandigd worden.
- Elke onderneming rust zijn lokalen uit met de wettelijke voorzieningen inzake brandblussers en EHBO-materiaal. Op de bouwplaats is ten minste 1 EHBO hulpverlener permanent aanwezig. De EHBO procedure wordt opgesteld door de coördinator verwezenlijking.
- Elke onderneming moet over voldoende, aangepaste en voldoende brandbestrijdingsmiddelen beschikken voor sommige werken is, in afspraak met de coördinator, een vuurvergunning verplicht.

3.2.4. P.B.M. (persoonlijke beschermingsmiddelen)

- Het dragen van PBM conform de geldende wetgeving is op de bouwplaats voor IEDEREEN verplicht.
- Elke onderneming moet op haar kosten PBM ter beschikking stellen van haar personeel en / of bezoekers. Zij moet eveneens toezien op het gebruik ervan. Tevens moet zij zorgen voor het onderhoud en de vernieuwing te gepaste tijde.
- De werknemers moeten, overeenkomstig hun opleiding en de gegeven instructies, op de juiste wijze gebruik maken van de PBM en ze na gebruik weer opbergen.

3.2.5. C.B.M. (collectieve beschermingsmiddelen)

- Ter voorkoming van arbeidsongevallen moet elke onderneming waar nodig CBM voorzien. De keuze wordt bepaald op basis van de PREVENTIEPRINCIPES (ARAB art.28bis § 2) waarin ondermeer voorrang wordt gegeven aan collectieve bescherming boven persoonlijke bescherming.
- Het plaatsen en/of wegnemen van CBM wordt geregeld IN SAMENSPRAAK met de coördinator. Geplaatste CBM mogen NOOIT verwijderd worden zonder dat vervangende of definitieve beschermingen worden aangebracht.

- Bij gebruik van arbeidsmiddelen van derden is DE GEBRUIKER verantwoordelijk voor de veiligheid.

- Heftoestellen:

- Alle toestellen waarmee hefwerkzaamheden worden uitgevoerd, moeten door een erkend organisme gecontroleerd worden.
- Controle door een erkend organisme bij elke indienststelling, jaarlijks voor het onderstel en het vakwerk, driemaandelijks voor de onderdelen kettingen, haken, remmen, enz ...) en na elke verbouwing.
- Controle is ook vereist ingeval van een gehuurd hefwerktuig.
- Een kopie van de keuringsattesten moet aan de coördinator overhandigd worden vooraleer de toestellen in gebruik te nemen. Bij ontstentenis ervan heeft de coördinator het recht de toestellen buiten dienst te stellen.
- Laat indien mogelijk een afschrift van het verslag, van het erkend organisme op de bouwplaats.
- De instructies vermeld op het verslag van het erkend organisme moeten nageleefd worden
- Controleer de nabijheid van elektrische leidingen en bewaar een veiligheidsafstand.
- Gebruik enkel materieel dat door een erkend organisme gecontroleerd werd.
- De bestuurders van hefwerken zijn verantwoordelijken voor de manoeuvres zijn bekwame werknemers (= ouder dan 18 jaar)

- Ladders

- Ladders mogen van eigen ontwerp zijn mits vervaardigd zijn volgens de geldende normen.
- De ladders moeten 1 meter breed zijn.
- Voorzie steeds een veiligheidsvoorziening op de bouwplaats.
- Het is verboden een ladder gebruiken indien de ladderboom gebarsten is of waarvan een sport ontbreekt, gebroken of anderszins beschadigd is.
- Voorkom het onduidelijk maken van ladders door ze te zetten of een antislipvoorziening aan de basis aan te brengen.
- Maak ladders veilig door ze te sporten bevestigen vast.
- Ladders moeten veilig opgesteld dat ze niet kunnen kantelen of onderuitglijden
- Controleer de ladders regelmatig

- Stellingen :

→ **Specifieke taken, bevoegde personen, rolsteigers :**

Aandacht

- De werkgever moet een bevoegd persoon aan (opleiding) voor het uitvoeren van deze taken.
- De werkgever moet ervoor zorgen dat de bevoegde persoon de nodige opleiding volgt.
- De werkgever moet ervoor zorgen dat de bevoegde persoon de nodige kennis heeft over de toepassing van de veiligheidsregels ter preventie van de risico's dat personen of voorwerpen gewond of beschadigd worden.
- De werkgever moet ervoor zorgen dat de bevoegde persoon de nodige kennis heeft over de uitvoering van controles.
- De werkgever die de steiger monteert, moet ervoor zorgen dat de bevoegde persoon beschikken over de gebruiksaanwijzingen van de fabrikant.
- De werkgever die de steiger monteert, moet ervoor zorgen dat de bevoegde persoon een instructienota opstelt betreffende het gebruik van de steiger.
- De werkgever die werknemers tewerkstelt die werken op een steiger zorgt ervoor dat deze werknemers een opleiding ontvangen noodzakelijk voor de uitvoering van o.a. volgende taken :

ALHEEMBOW

De werkgever moet ervoor zorgen dat de bevoegde persoon de nodige kennis heeft over de toepassing van de veiligheidsregels ter preventie van de risico's dat personen vallen

- Stelling op ladderklampen

- Beveiliging bestaande uit een boeienlijst, tussenlijst en een plint.
- Een stelling op ladderklampen mag enkel gebruikt worden als werkvloer, niet als opvangvloer. Behalve de twee steunladders voor de klampen moet er eveneens een toegangsladder zijn. De draagwijdte van een platform is max. 3 m (= vloer tussen 2 ladders), al naargelang van het materieel waaruit het platform bestaat.
- De werkvloer moet minimaal 0.60m breedte bedragen.

- Wand- en vloeropeningen & loopzones :

- Alle gevaarlijke openingen in de grond, de vloer, de wanden en alle venster- en deuropeningen moeten afgesloten of afgeschermd worden.
- Beveiliging rondom de vloerplaat verplicht bij een valrisico van meer dan 2 m hoogte.
- Leuningen en plint of kantlijst verplicht.
- Aaneensluitende vloer van minimaal 0,50 m breed.
- De loopzones moeten volledig ontruimd zijn, strooi zand of asse op een glad oppervlak

3.2.11. Gevaarlijke producten

- Alle producten op de bouwplaats moeten reglementair geëtiketteerd zijn. Het gebruik van brandbare, toxische of andere gevaarlijke producten moet in het V.G.M.-plan vermeld staan.
- Het stockeren van producten en verwijderen van de verpakking dient volgens de vigerende wetgeving en in afspraak met de coördinator te gebeuren.
- Een kopie van de veiligheid- en gezondheidssteekkaart (M.S.D.S. - fiche) van de gebruikte producten moet aan de coördinator overhandigd worden. De steekkaart omvat ten minste:
 - naam van de fabrikant;
 - fysische eigenschappen;
 - bijzondere kenmerken;
 - gevaren/verschijnselen;
 - preventie;
 - blusstoffen / eerste hulp / evacuatie.
- Indien werken worden uitgevoerd waarbij schadelijke of hinderlijke dampen/gassen vrijkomen, moet dit gemeld worden in het VGM-plan. Met de coördinator worden afgesproken om de dampen/gassen op een doeltreffende manier af te voeren. (afzuiginstallatie...)

3.2.12. Werken met open vlam

- Voor de aanvang van werken met open vlam moet melding aan de coördinator of een vuurvergunning vereist is.
- Het behandelen van gasflessen gebeurt op een veilige manier. Gasflessen die niet in gebruik zijn worden buiten het gebouw op een vaste plaats rechtop gestockt en beschermd tegen de zon. Gasflessen steeds beveiligen tegen omvallen.
- De zuurstof- en brandgasflessen worden altijd in een steunring onder een hoek van minimum 35° geplaatst. Ze moeten gemonteerd zijn op een manier die het draaien van de afsluiter toelaat. Na het gebruik worden gasflessen dichtgedraaid en slangen en manometers ontspannen.
- Bij werken met open vlam moet een brandblusapparaat ter beschikking zijn van minimum 6 kg.

3.2.13. Toegankelijkheid van de bouwplaats

De bouwplaats zal geopend worden in afspraak met de opdrachtgever. Tijdens deze openingsuren is de bouwplaats niet toegankelijk voor aannemers en andere personen. Bij spoedgevallen wordt melding gemaakt aan de opdrachtgever. Iedere onderneming moet hemzelf verantwoordelijk maken voor de veiligheid van de werknemers, die zij op de bouwplaats tewerkstellen, worden verantwoordelijk.

3.2.14. Specifieke aandachtspunten

- Bepaalde machines en gereedschappen mogen niet worden gebruikt door werknemers die hiervoor niet zijn opgeleid. Zij mogen ook niet werken met een schijfmachine, een lintzaag, een vlakke bank, een freesmachine, een kettingzaag, een gecombineerde machine. Ook andere voertuigen of grondverzetmachine bestemd voor het vervoer van materialen.
- Voer meer hijsvoertuigen met een graafmachine worden gebruikt. Deze machine als een hefwerktuig gecontroleerd worden.
- Bij werken met uitgravingen aan te passen aan de aard van de bodem op de plaatsen van zodra er instortgevaar bestaat.
- Plaats voldoende ladders om een snelle evacuatie van de werknemers mogelijk te maken.
- Bij werken in de buurt van ondergrondse kabels en leidingen, dient men eerst informatie in te winnen.
- Er moet zich steeds een persoon buiten de uitgraving bevinden om in geval van nood alarm te slaan.
- Leem voorwerpen tegen het vallen van materialen en het insorten van de aangaaie grond.
- Als zij werken op een voldoende stevige vloer en in uitzonderlijke omstandigheden op een vangvloer.
- Na na elke collectieve beveiligingsmiddelen moeten geplaatst worden.
- Plaats veiligheidsnetten wanneer dakelementen aan een hall worden aangebracht.
- Het harnas moet door een erkend organisme getest worden en het gebruikte materieel moet in overeenstemming zijn met de voorschriften en mag slechts gebruikt worden wanneer het niet mogelijk is collectieve beveiligingen te plaatsen voor werken van korte duur.
- Het harnas moet ook worden getest nadat het een persoon in zijn val heeft tegengehouden.
- Een vliegende stelling of hangbrug mag slechts gebruikt worden voor werken van korte duur en wanneer het niet mogelijk is een stelling te plaatsen. De gebruikers moeten zich aan een ander middel dan aan de hangbrug bevestigen (= een ankerpunt hoger dan het werkvlak).

3.2.15. Afvalverwijdering

- De aannemer zorgt zelf voor de verwijdering van zijn afval

3.3. SPECIFIEKE PREVENTIEMAATREGELEN

Deze maatregelen vloeien voort uit werkzaamheden, o.a. vermeld in art 26 §1 van het **K.B. van 25/01/01**

1° gevaren van bedelving, wegzinken of vallen, blootstellen, gevaren die bijzonder vergroot worden door de aard van de werken of van de toegepaste procedures of door de omgeving zoals:

- sleuven of putten > 1 m;
- werken met valgevaar van > 5 m;
- montage of demontage van geprefabriceerde elementen.

alsook de werkzaamheden die een bijzonder risico met zich (kunnen) mee brengen.

3.3.1. Werkzaamheden met risico voor brand : vuurvergunning

1. Voor alle werkzaamheden met open vuur, soldeerlamp, las- en snijbrander, slijpwerken, asfalteringswerken, enz. moet er, zodra de ruwbouwwerken van elke woning voltooid zijn, steeds voorafgaandelijk aan deze werkzaamheden een vuurvergunning (vb. - bijlage 6) opgesteld worden door de aannemer uitvoerder.
2. Het origineel exemplaar van de vuurvergunning wordt afgegeven aan de bouwdirectie. Een kopie wordt meegegeven met de werknemer van het bedrijf en dient steeds aanwezig te zijn op de plaats waar de werkzaamheden zullen plaatsvinden.
3. De afgeleverde vuurvergunning is slechts geldig voor de gegeven duur. Wanneer er bekend is of vermoed wordt dat de omstandigheden sedert het uitschrijven van de vergunning hebben gewijzigd, bijvoorbeeld een waarschuwing, dan moet deze vuurvergunning worden ingetrokken en moet worden door een nieuwe aangepaste vuurvergunning.
4. Aan IEDEREEN die de vuurvergunning heeft gekregen, moet onmiddellijk deze vuurvergunning.

3.3.3. Werkzaamheden aan laagspanning

1. Tijdens werkzaamheden aan laagspanning moet de veiligheid in de elektrische installaties en het gebruik van elektrische toestellen de A.R.A. worden toegepast, artikel 266.03.
2. Werknemers van of in opdracht van het bedrijf die elektrische aansluitingen uitvoeren, elektrische borden betreden (artikel 47 AREI) of elektrische toestellen in aanwezigheid van een bevoegde elektricien. Deze elektricien zal bijzondere aandacht besteden aan:
 - het voorafgaandelijk testen van de installatie en van deze buiten spanning is;
 - de correcte gebruiksaanwijzing en de bescherming tegen elektrocutie;
 - de zekering die voldoet aan de eisen van het AREI i.f.v. het afgenomen vermogen
3. Wanneer werknemers elektrische installaties aan het werk zijn, moeten zij erop waken dat de andere werknemers van de op de bouwplaats aan het werk zijn, niet in de buurt van de elektrische installaties komen (het verhinderen van struikelrisico's) hun activiteiten zonder problemen.
4. Alle verplaatsbare elektrische toestellen, verlengkabels, koppelstukken, enz. moeten niet limieten worden voor werknemers van of in opdracht van het bedrijf, moeten worden gecontroleerd worden. Het omwikkelen met isolatieband is niet toegestaan.
5. Voor werkzaamheden aan elektrische installaties door werknemers wordt de "stale vijf" toegepast.
6. Werkzaamheden onder spanning is alleen toegestaan als om veiligheidsredenen geen spanningsvrije toestand gecreëerd of gegarandeerd kan worden. In dit geval zorgen de werknemers voor:
 - a. alle afspraken gemaakt werden met de verantwoordelijke (instructies);
 - b. voor elektrocutie of voor lichtboogvorming uitgesloten;
 - c. werkzaamheden steeds door twee werknemers uitgevoerd worden; werknemers vertrouwd zijn met werkzaamheden onder spanning en bovendien de eerste hulp kunnen verlenen;
 - d. alle technische, organisatorische en persoonlijke beschermingsmaatregelen worden genomen;
 - e. het uitsluitend gebruik gemaakt wordt van aangestemd geïsoleerd materiaal;
 - f. steeds gebruik gemaakt wordt van persoonlijke beschermingsmiddelen (o.a. veiligheidshelm, ...)

3.3.4. Graafwerken

1. Alvorens graafwerken uit te voeren moeten de werknemers van of in opdracht van het bedrijf steeds de locatie van alle leidingen, kabels, enz. in de graafzone opvragen bij de bouwdirectie;
2. Artikel 435 van het A.R.A.B. verplicht naargelang de graafwerken vorderen, dat de wanden van de uitgegraven gedeelten, volgens de aard van de grond en van het werk d.m.v. aangepaste technieken te beschermen (vb. aanleg van talud met voldoende hellingsgraad of beschoeiingselementen gebruiken).

De schoringswerken dienen door onderlegd personeel en onder toezicht van een verantwoordelijke te gebeuren. De nodige maatregelen zijn te nemen opdat de kuilen niet zouden dichtvallen. De uitgeschepte aarde moet op veilige afstand van de rand van de uitgraving opgestapeld worden om afschuiving en verzakking te vermijden.

Het verplicht veiligheidslint wordt op een veilige afstand (minimum 1 meter) geplaatst en dient als waarschuwing voor personen. Het veiligheidslint dient geenszins ter vervanging van collectieve beveiligingen, zoals bijvoorbeeld borstweringen, .
3. Wanneer er leidingen, kabels, enz. onder de oppervlakte aanwezig zijn, is het verplicht verkenningssleuven met de hand te graven. Nadien kan dan de aarde tussen de verkenningssleuven machinaal verwijderd worden, tot op de maximum diepte van de sleuf. Ingegraven elektrische kabels moeten steeds beschouwd worden als zijnde onder spanning.

4. Indien leidingen, kabels, enz. die niet op de ter beschikking gestelde plannen weergegeven werden worden bloot gegraven, moeten de werknemers dit onmiddellijk melden aan de bouwdirectie. Het graafwerk wordt tot nadere instructies gestopt.
5. Artikel 437bis van het A.R.A.B. verplicht het bedrijf er toe de Technische Inspectie minstens 48 uur voor de aanvang der werkzaamheden schriftelijk in te lichten over het graven van putten of sleuven van meer dan 1.2 m diepte, als die werken minstens een week duren. Voor onvoorziene of dringende werken moet de melding telefonisch gebeuren, ten laatste op de dag van het begin der werkzaamheden.
6. Voor het betreden van kuilen, sleuven, putten enz. dieper dan 1.5 meter dienen de werknemers van of in opdracht van het bedrijf voldoende aangepaste ladders ter beschikking te stellen (minimum 2).

3.3.5. Werkzaamheden op hoogtes :

1. Wanneer werknemers werkzaamheden uitvoeren op een hoogte van meer dan 2 meter boven de begaanbare vloer, moeten alle noodzakelijke maatregelen genomen worden om de werknemers te beschermen tegen vallen.
2. Geen enkele werkvloer van een verplaatsbare stelling mag aangebracht worden op een hoogte die meer bedraagt dan driemaal de kleinste afmeting van de steun. De stabiliteit is verzekerd door middel van doeltreffende vasthechtings- of steuninrichtingen.
3. Bij verrijdbare stellingen die zich in rust bevinden moeten de remmen op de wielen vastgezet worden. Verrijdbare stellingen mogen alleen verreden worden op vlakke, stevige ondergrond, zonder obstakels, materialen of toestellen op bevinden. Bij het verplaatsen moet grote zorgvuldigheid aan de hand worden gehouden om de bodem absoluut zuiver en vlak zijn.
4. Specifieke bepalingen betreffende het gebruik van ladders door werknemers :
Aandachtspunten :
 - De werkgever die de ladder aan het werk stelt moet het gebruik van de ladder aan het personeel (opleiding) voor het uitvoeren van onder andere volgende taken :
 - De werknemers moeten de veiligheidsbepalingen en maatregelen ter preventie van de risico's dat personen of voorwerpen vallen kennen.
 - De werknemers moeten de veiligheidscontroles kennen.
 - De werkgever moet de ladder monteren, demonteren en de werknemers over de gebruiksaanwijzingen van de fabrikant informeren.
 - De werkgever moet ervoor zorgen dat de bevoegde persoon een instructie-nota opstelt en deze aan de werknemers toekent.
 - De werkgever moet ervoor zorgen dat de bevoegde persoon een steiger zorgt ervoor dat deze werknemers een ladder veilig gebruiken door de volgende taken :
 - De werknemers moeten de veiligheidsbepalingen ter preventie van de risico's dat personen vallen kennen.
5. Alle ladders gebruikt op een hoogte van meer dan 2 meter in opdracht moeten op een veilige hoogte en in veilige toestand ter beschikking gesteld worden. Ladders die aan deze eisen niet voldoen, dienen onverwijld uit dienst te worden genomen, verwijderd of vernietigd worden. De ladders dienen regelmatig goed onderhouden te worden en op geschiktheid na te worden gekeurd door een bevoegd persoon (art. 43 bis A.R.A.B.).
6. Veiligheidsgordels (en veiligheidsharnassen) :
 - De werknemers moeten de veiligheidsbepalingen ter preventie van de risico's dat personen vallen kennen.
 - De werknemers moeten de veiligheidscontroles kennen.
 - De werkgever moet de veiligheidsgordels monteren, demonteren en de werknemers over de gebruiksaanwijzingen van de fabrikant informeren.
 - De werkgever moet ervoor zorgen dat de bevoegde persoon een instructie-nota opstelt en deze aan de werknemers toekent.
 - De werkgever moet ervoor zorgen dat de bevoegde persoon een steiger zorgt ervoor dat deze werknemers een veiligheidsgordel veilig gebruiken door de volgende taken :
 - De werknemers moeten de veiligheidsbepalingen ter preventie van de risico's dat personen vallen kennen.

ALHEEMBouw

RAMEN GESLOTEN HOUDEN !!!

**VERBODEN TOEGELATEN ZONDER
BIJKOMENDE VEILIGHEIDSTREGELEN,
WELKE MOETEN WORDEN TOEGELIJDEN**

Werkzaamheden worden enkel toegelaten
wanneer de werknemers beschikken over voldoende kennis van de gebruikte
veiligheidsmiddelen (PBM) en de juiste wijze van gebruik (o.a. positionering)
en de werknemers hiervoor zijn getraind en goedgekeurd door een preventieadviseur

ALHEEMBOUW

3.3.6. Gebruik van hefwerktuigen

1. Hef toestellen, heftoebereiden (artikel 267 e.v. A.R.A.B.), kranen, hoogtewerkers, takels:
 - dienen gecontroleerd te worden voor indienststelling door een erkend organisme.
 - al de heftoebereiden dienen alle drie maanden gecontroleerd te worden door een erkend organisme (artikel 281 A.R.A.B.): kabels, lenden, kettingen, hijsbanden, klemmen
 - al het hefmateriaal dient genummerd te zijn (artikel 269 A.R.A.B.)
 - het geraamte en het mechanisme dienen alle 12 maanden door een erkend organisme gecontroleerd te worden. (ook hangbakken en hangbruggen)
2. Voor het gebruik van stellingen om materiaal / materieel op te hijsen of voor het aanbrengen van laadbomen, dient een statische berekening te worden uitgevoerd betreffende de geschiktheid voor de grootste last.
Deze berekening dient steeds voorafgaandelijk voorgelegd te worden door de verantwoordelijke voor de werkzaamheden aan de bouwdirectie. Stellingen en behorende uitrustingen mogen door de werknemers van of in opdracht van het bedrijf nooit zo veranderd worden dat hun berekend draagvermogen beïnvloed wordt. Vrijgave van de stelling gebeurt door het aanbrengen van een goedkeuringsbewijs, in het mapje aan de stelling bevestigd. Als dit mapje leeg is mag de stelling niet betreden worden.

3.3.7. Werkterreinafbakening, signalering en beschermingsmiddelen

1. Alle plaatsen die gevaar voor ongevallen vormen moeten door de werknemers onmiddellijk afgebakend, zo nodig afgeschermd, verlicht en bovendien voorzien van noodzakelijke signalering.
2. Alle plaatsen waar gevaar bestaat op het moment dat de werknemers stevig afgedekt te worden, van een vaste leuning voorzien en een duidelijke signalering moeten worden. De signalering dient door de werknemers op voldoende afstand van het gevaar aanwezig te worden.
3. Uitsluitend na het aanbrengen van de terreinafbakening en veiligheidssignalering mogen roosters, deksels, enz. weggenomen worden, waarbij de openingen zichzelf moeten worden te beveiligen.
4. Alle afsluitingen, stellingen, kranen, enz. waarover men zou kunnen struikelen, moeten steeds zichtbaar zijn en 's nachts duidelijk gesignaleerd zijn bij afwezigheid van de verlichting.
5. Werknemers mogen nooit signaleringsborden verplaatsen, vernieuwen of afdekken. Alle signaleringsborden moeten door alle werknemers worden beschermd. Het verplaatsen of het afdekken van signaleringsborden noodzakelijk voor de uitvoering van de werkzaamheden moet voor de verantwoordelijke werknemer voorafgaandelijk gemeld worden.
6. Alle straatversperringen moeten vóór het begin van de werkzaamheden van het bedrijf moet ten minste één week op voorhand door de werknemers worden afgesproken met de bouwdirectie.
7. De minimumvoorschriften voor veiligheidssignalering moeten worden aangegeven door de werknemers tijdens werkzaamheden of te huisvesten op de werknemers zijn aangegeven in de afvalwetgeving met KB TMB.
8. Bij het uitvoeren van werkzaamheden moeten de werknemers van of in opdracht van het bedrijf de voorkeur geven aan collectieve beschermingsmiddelen boven persoonlijke beschermingsmiddelen. Bij technische onmogelijkheid mogen de werknemers tijdens werkzaamheden overschakelen naar PBM'S.
9. Het vroegtijdig verwijderen van werkterreinafbakening, signalering of collectieve beschermingsmiddelen door werknemers is verboden. Het vroegtijdig toelating gevraagd worden door de bouwdirectie.

3.3.8. Afvalverwerking en afvalvoorschriften

1. Alle werknemers zullen tijdens de werkzaamheden hun plaats van tewerkstelling alsook alle gebruikte toegangswegen tot de plaats van tewerkstelling doorlopend in perfecte staat van orde en netheid houden.
Werknemers mogen nooit afvalstoffen op de bouwplaatsen plaatsen.
2. Werknemers moeten tijdens werkzaamheden op de bouwplaats alle afvalvervuilingen. Indien niet onmiddellijk vastgelegd, wordt het afvalvervuilingsverantwoordelijkheid en oplossen van het bedrijf verworpen.
3. Werknemers zijn verplicht om, door de afvalwetgeving samen te stellen, de afvalstoffen in het afvalwater, het afval, de tussenopslag van afval en alle werkzaamheden die een nadelige invloed op het milieu zullen veroorzaken, voorafgaandelijk te melden aan de bouwdirectie.
5. Om te voldoen aan de milieuwetgeving, en om de administratieve verplichtingen correct te laten verlopen moeten de volgende documenten door een werknemer aan de bouwdirectie worden overhandigd :
 - ophalingsattest op het moment dat het afval de bouwplaats verlaat
 - attest dat het opgehaalde afval op een wettelijke, legale manier verwerkt of gestort werdDeze attesten moeten overeenstemmen met de voorgeschreven attesten uit het decreet van 02/07/1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen.
6. Alle restanten van afval moeten volgens de aard van de stof afzonderlijk opgeslagen worden. De werknemers zorgen ervoor dat het opslaan van smeermiddelen, gebruikte oliën, motorbrandstoffen, oplosmiddelen, ... (niet limitatief) gebeurt volgens alle wettelijke voorschriften. Voor de eventuele schade ontstaan tengevolge van bodemverontreiniging zal het bedrijf aansprakelijk gesteld worden.
7. De werknemers zorgen ervoor dat de bodem van de opslagplaatsen voor afvalstoffen voorzien is van een beschermings-

- laag, zodat verontreiniging van de bodem in de omgeving en van de riolering volledig uitgesloten is.
8. In de mate dat de werknemers de milieuvoorschriften en afvalverwijdering overtreden, zal de bouwdirectie na het schriftelijk in gebreke stellen, corrigerende maatregelen laten uitvoeren op kosten van hun bedrijf.
 9. Alle olievlekken, veroorzaakt door het bedrijf tijdens werkzaamheden dienen steeds met zand of ander absorberend materialen onmiddellijk verwijderd te worden door werknemers van of in opdracht van het bedrijf.
 10. In het kader van de emissiewetgeving moeten de werknemers reuk-en lawaaihinder vermijden alsook het verhinderen van vrijkomen van schadelijke gassen.

